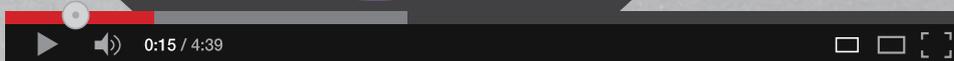

4 festival hrvatskih digitalizacijskih projekata

10. - 11. travnja 2014.
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

PROGRAMSKA KNJIŽICA

4.

Sadržaj

Sadržaj

Četvrti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata

Pozdravni govor predsjednice Programskog odbora / **11**

O Festivalu / **17**

Program / **21**

Sažeci / **31**

Biografije autora / **65**

Dan Europeane

Pozdravni govor glavne ravnateljice Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu / **87**

Pozdravni govor voditeljice Ureda za kulturu i komunikacije Instituta za razvoj i međunarodne odnose / **91**

O Danu Europeane / **99**

Program Dana Europeane / **103**

Sažeci / **109**

Europeana Day

Europeana Day Programme / **117**

Summaries / **123**

Programski i organizacijski odbor / **127**

Impresum / **128**

**Pozdravni govor
predsjednice
Programskog odbora**

Pozdravni govor predsjednice Programskog odbora

Poštovane kolegice i kolege,

drago mi je što smo se ponovno okupili u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu na *Četvrtom festivalu hrvatskih digitalizacijskih projekata* kako bismo razmijenili iskustva stečena u projektima i programima digitalizacije kulturne i znanstvene baštine. Održavanje Festivala kao oblika povezivanja stručnjaka s ciljem unapređenja suradnje u području digitalizacije započelo je 2011. godine kada je održan *Prvi festival digitalizacijskih projekata* u sklopu *Šeste SEEDI konferencije*. Osobito mi je zadovoljstvo da je Festival zadržao kontinuitet održavanja usprkos nepovoljnim financijskim okolnostima za njegovu organizaciju, kao i općenito, za provedbu projekata digitalizacije građe. Prvi i Drugi festival (2011. i 2012. godine) organizirali smo uz financijsku potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske, dok je Treći festival financijski poduprlo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu organizira Festival digitalizacijskih projekata sukladno svojoj ulozi u poticanju i razvoju knjižničarstva, zaštite i digitalizacije kulturne baštine, radu na edukaciji u području digitalizacije i proteklim aktivnostima kao jednog od nositelja projekta *Hrvatska kulturna baština* Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Naša snažna posvećenost partnerstvu u odnosu na baštinsku zajednicu nije samo naš strateški cilj već je i način naših svakodnevnih nastojanja kako bismo toj zajednici, kao i široj korisničkoj, pružili što kvalitetnije usluge.

Razmjena znanja, iskustava i vještina, primjena međunarodnih normi i povećanje spoznaje o mogućnostima primjene informacijskih tehnologija od ključne su važnosti za razvoj digitalizacije, razvoj informacijskih sustava, izradu kvalitetnih

metapodataka te uključivanje hrvatske građe u europske i međunarodne baze podataka. U području knjižnične zajednice, poseban izazov predstavlja razvoj infrastrukture za upravljanje digitalnim sadržajem i metapodacima te uspostava Hrvatske digitalne knjižnice kao nacionalnog modela.

Kao i prethodnih godina, u uvodnom dijelu Festivala donosimo nekoliko teorijskih izlaganja kojima želimo pridonijeti boljem razumijevanju pojedinih aspekata postupka digitalizacije i sustava za upravljanje digitalnim sadržajem i metapodacima.

U središnjem dijelu Festivala bit će predstavljeni projekti digitalizacije knjižne građe, zvuka i vizualne građe, projekti digitalizacije zavičajne građe te projekti digitalizacije staklenih negativa. Posterska izlaganja s prikazom rezultata projekata digitalizacije građe u hrvatskim ustanovama dodatno će obogatiti sadržaj Festivala.

Zahvalna sam programskom odboru koji je oblikovao program Festivala. Hvala članovima organizacijskog odbora bez čijeg marljivog zalaganja ovaj Festival ne bi bilo moguće ostvariti.

I na kraju, želim vam svima puno uspjeha u radu.

Dunja Seiter-Šverko, prof.
predsjednica Programskog odbora
Glavna ravnateljica
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

O Festivalu hrvatskih digitalizacijskih projekata

O Festivalu hrvatskih digitalizacijskih projekata

Festival hrvatskih digitalizacijskih projekata okuplja predstavnike arhivske, knjižnične i muzejske zajednice te sve zainteresirane za digitalizaciju kulturne i znanstvene baštine.

Svrha je Festivala hrvatskih digitalizacijskih projekata predstaviti projekte digitalizacije kulturne i znanstvene baštine u hrvatskim baštinskim ustanovama te razmijeniti iskustva i znanja iz područja digitalizacije, primjene normi, korištenja informacijskih tehnologija te osiguranja bolje dostupnosti podataka o digitaliziranoj građi.

Kao i prethodnih godina, u uvodnom dijelu Festivala donosimo nekoliko teorijskih izlaganja kojima želimo pridonijeti boljem razumijevanju pojedinih aspekata postupka digitalizacije i sustava za upravljanje digitalnim sadržajem i metapodacima.

U središnjem dijelu Festivala bit će predstavljeni projekti digitalizacije knjižne građe, zvuka i vizualne građe, projekti digitalizacije zavičajne građe te projekti digitalizacije staklenih negativa.

Posterska izlaganja s prikazom rezultata projekata digitalizacije građe u hrvatskim ustanovama dodatno će obogatiti sadržaj Festivala.

4. Program

Četvrti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
10. - 11. travnja 2014.

PROGRAM

Seminarska dvorana, polukat,
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Četvrtak, 10. travnja 2014.

08:00 – 09:00 **Prijava sudionika**

09:00 – 09:15 **Otvaranje Festivala i pozdravni govor**

Dunja Seiter-Šverko, glavna ravnateljica
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

09:15 – 10:30 **Nikola Ljubešić** (Filozofski fakultet u Zagrebu,
Odsjek za informacijske i komunikacijske
znanosti):

*Upotreba jezičnih tehnologija u digitalizaciji
teksta i njegovoj daljnjoj obradi*

Danijela Getliher (Nacionalna i sveučilišna
knjižnica u Zagrebu):
*Identifikatori za digitaliziranu građu: ISSN, ISBN,
ISMN*

Sofija Klarin Zdravec (Nacionalna i sveučilišna
knjižnica u Zagrebu):
*Korištenje knjižničnih podataka za donošenje
odluka u procesu digitalizacije građe*

Andreja Silić-Švonja (Gradska knjižnica Rijeka):
*SVeVID - digitalna knjižnica Gradske knjižnice
Rijeka: iskustvo i izazovi*

10:30 – 11:00 **Stanka za kavu**

11:00 – 13:00 **Ilija Grgić, Mira Miletić Drder** (Državna
geodetska uprava; Nacionalna i sveučilišna
knjižnica u Zagrebu):
*Digitalizacija građe Zbirke zemljopisnih karata i
atlasa NSK u funkciji određivanja granične crte
Republike Hrvatske*

Davor Merkaš (Muzički informativni centar
Koncertne direkcije Zagreb):
*Projekt digitalizacije notnih zapisa hrvatskih
skladatelja Muzičkog informativnog centra
Koncertne direkcije Zagreb*

Lidija Bajuk, Koraljka Kuzman Šlogar (Institut za
etnologiju i folkloristiku):
*Online izložba: O hrvatskoj tradicijskoj glazbi
Međimurja i oko nje*

Tatjana Mihalić (Nacionalna i sveučilišna
knjižnica u Zagrebu):
*Zvuci prošlosti: projekt digitalizacije gramofonskih
ploča na 78 okretaja u minuti Nacionalne i
sveučilišne knjižnice u Zagrebu*

Vilena Vrbanić, Lucija Konfic (Odsjek za
povijest hrvatske glazbe Hrvatske akademije
znanosti i umjetnosti):
*Digitalizirana građa Odsjeka za povijest hrvatske
glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*

- 13:00 – 14:00** **Stanka za ručak**
- 14:00 – 15:30** **Radovan Vrana** (Filozofski fakultet u Zagrebu, Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti):
Digitalni repozitoriji i stvaranje informacijske infrastrukture
- Marica Čunčić** (Staroslavenski institut):
Digitalizacija građe Staroslavenskoga instituta
- Vesna Čučić, Paula Raguž** (Dubrovačke knjižnice Dubrovnik):
Projekti digitalizacije u Znanstvenoj knjižnici u Dubrovniku: jučer, danas, sutra
- Nada Topić** (Gradska knjižnica Solin):
Digitalizirana zavičajna zbirka Salonitana
- Filip Grgić, Marin Martinić Jerčić** (Institut za filozofiju):
Digitalizacija i mrežno predstavljanje hrvatske filozofske baštine
- 15:30 – 16:00** **Stanka za kavu**
- 16:00 – 16:30** **Predstavljanje posterskih izlaganja**
Ivan Čondić (Arheološki muzej Zadar): *Zbirka Snjegovoj*
Marija Lazanja Dušević (Muzej grada Rijeke): *Digitalizacija i produkcija glazbenih zapisa*
Silvio Lebinac, Josip Šebalj (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu): *Digitalizacija unikata hrvatskih novina 19. stoljeća*

Robert Maršić (Arheološki muzej Zadar):
Digitalizacija fonda negativa arheološkog muzeja Zadar

Mira Miletić Drder (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu): *Digitalizacija kartografske građe*

Marijana Špoljarić, Inge Majlinger Tanocki, Ljiljana Krpeljević (Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek): *Digitalizacija zavičajne baštine Osijeka*

Tihomir Tutek (Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka): *Zbirka Croatia Line*

16:30 – 18:00

Cvijeta Kraus, Irina Starčević Stančić (Leksikografski zavod Miroslav Krleža):
Projekt digitalizacije izdanja Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža

Hrvoje Gržina (Hrvatski državni arhiv):
Prolegomena digitalizaciji negativa na staklu

Indira Šamec Flaschar (Strossmayerova galerija starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti):
„Schneiderov fotografski arhiv“ – digitalizacija „vizualne memorije“ hrvatske povijesno-umjetničke spomeničke baštine

Jelena Balog Vojak, Zdenka Šinkić (Hrvatski povijesni muzej)
Projekt digitalizacije hemeroteke Hrvatskog povijesnog muzeja

Dubravka Petek (Knjižnice grada Zagreba - Gradska knjižnica):
Priznanja zagrebačkih društava

Anita Marin, Sonja Martinović, Matilda Hraste, Siniša Sambolić (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu):
Virtualna izložba Zbirke Antun Gustav Matoš

18:30 **Koktel**

Dan Europeane

Petak, 11. travnja 2014.

09:00 – 10:00 **Obilazak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu**

09:30 – 10:00 **Prijava sudionika**

10:00 – 10:15 **Pozdravni govori**

Dunja Seiter-Šverko, glavna ravnateljica
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Aleksandra Uzelac, voditeljica Odjela za kulturu
i komunikacije Instituta za razvoj i međunarodne
odnose

10:15 – 10:45 **Tamara Perišić**, pomoćnica ministrice kulture
Republike Hrvatske
Nacionalni agregator

10:45 – 12:15 Europeana – od portala do platforme

10:45 – 11:15 Joris Pekel (Zaklada Europeana, koordinator za kulturnu baštinu):

Europeana – kultura dostupna svima

11:15 – 11:45 Ad Pollé (Zaklada Europeana, viši koordinator za projekte vezane za sadržaje korisnika i voditelj projekta Europeana 1914.-1918.):

Od rata do interneta: Europeana 1914.-1918.

11:45 – 12:15 Frank Thinnés (Luksemburška agencija za kulturnu djelatnost):

Projekt Europeana Creative: korištenje sadržaja u otvorenom pristupu

12:15 – 12:30 Stanka

12:30 – 13:30 Hrvatska iskustva s Europeanom: koristi i prepreke u suradnji

Sudjeluju:

Aleksandra Uzelac, Institut za razvoj i međunarodne odnose

Vedrana Juričić, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

Sofija Klarin Zadravec, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Vlatka Lemić, Hrvatski državni arhiv

Vesna Lovrić Plantić, Muzej za umjetnost i obrt

Andreja Silić Švonja, Gradska knjižnica Rijeka

Diana Zrilić, Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Rijeka

- 13:30 – 14:30 Stanka za ručak**
- 14:30 – 16:00 Radionice**
- 14:30 – 16:00 Autorska prava i licence – kako odabrati odgovarajući licencu?**
Joris Pekel, Zaklada Europeana, koordinator za kulturnu baštinu
- 14:30 – 16:00 Europeana, sadržaji korisnika i vi – kampanja javnog prikupljanja sadržaja hrvatskih građana u sklopu projekta Europeana 1914.-1918.**
Ad Pollé, Zaklada Europeana, viši koordinator za projekte vezane za sadržaje korisnika i voditelj projekta Europeana 1914.-1918.

4.

Sažeci

UPORABA JEZIČNIH TEHNOLOGIJA U DIGITALIZACIJI TEKSTA I NJEGOVOJ DALJNJOJ OBRADBI

Nikola Ljubešić

Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti
Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
nljubesi@ffzg.hr

Predavanjem će biti prikazane mogućnosti primjene jezičnih tehnologija temeljenih na strojnome učenju na zadacima digitalizacije teksta i njegove daljnje obradbe. Temeljna je prednost strojnoga učenja prema determinističkim alternativama ta da je za njega jedino potrebna dovoljna količina podataka koji su označeni na razini fenomena koji se želi modelirati, što je u većini slučajeva lakši zadatak od izgradnje sustava temeljenih na pravilima. Na početku će biti opisana metoda jezičnoga modeliranja koja bitno povećava točnost postupka prepoznavanja znakova na slici (OCR). Nadalje, bit će opisani postupci koji koriste nadzirano strojno učenje poput lematizacije (svodenja riječi na osnovni oblik), morfosintaktičkoga i sintaktičkoga označivanja teksta te prepoznavanja i klasifikacije naziva u tekstu (NERC) koji izrazito pospješuju pretraživanje i crpljenje informacija. Za kraj će biti prikazan postupak statističkoga strojnog prevođenja na razini znakova primijenjen na osuvremenjivanju povijesnih tekstova i rječnika.

IDENTIFIKATORI ZA DIGITALIZIRANU GRAĐU: ISSN, ISBN, ISMN

Danijela Getliher

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
dgetliher@nsk.hr

Digitalizacija kulturne i znanstvene baštine sastoji se od niza postupaka koji služe zaštiti izvornika, povećanju pristupa i obavještavanju korisnika. Ustanove koje se bave digitalizacijom, objavljivanjem digitalnih preslika na internetu, postaju nakladnik novoga proizvoda. Prilikom objavljivanja i distribucije digitalnoga objekta iznimno je bitno korištenje identifikatora.

Metapodatci i identifikatori omogućuju jedinstvenu identifikaciju digitalnoga objekta, njegovo povezivanje s izvornikom, pristup digitalnomu objektu i izvorniku, razmjenu i prijenos podataka, razlikovanje između sličnih objekata, pretraživanje, bibliografsko navođenje, povezivanje među sustavima, povećavanje dostupnosti objekta, obavještavanje o postojanju objekta te smanjivanje mogućnosti digitalizacije istih naslova.

Izlaganje će prikazati primjenu sustava za ISSN, ISBN i ISMN u identifikaciji digitalizirane građe: koji je identifikator potreban za digitalizirane knjige, a koji za serijske publikacije; koji je odnos između tiskanih, *online*, digitaliziranih i izdanja na mobilnim uređajima; trebaju li različite medijske inačice imati iste ili različite identifikatore; kako identificirati serijsku publikaciju koja sve prethodne naslove objedinjuje pod jednim naslovom na jednome mjestu; koliko je identifikatora potrebno kada više ustanova digitalizira istu publikaciju itd. Naglasit će se nakladnička uloga ustanove koja digitalizira i dat će se neke od preporuka za uređivanje digitaliziranih izdanja kako bi se olakšala identifikacija i

dostupnost te smanjila mogućnost udvostručivanja u postupcima digitalizacije.

KORIŠTENJE KNJIŽNIČNIH PODATAKA ZA DONOŠENJE ODLUKA U PROCESU DIGITALIZACIJE GRAĐE

Sofija Klarin Zadavec

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
sklarin@nsk.hr

Prepoznavanje vrijednosti i mogućnosti iskorištavanja cjeline knjižničnih podataka koju čine podaci knjižničnih informacijskih sustava, dnevničke datoteke sustava, podaci o knjižničnim korisnicima te podaci o međuknjižničnoj posudbi dovelo je do pojave izraza bibliomining (rudarenje knjižničnih podataka, iskorištavanje knjižničnih podataka) i uspostave metode koja pripada području data mining (rudarenje podataka, iskorištavanja podataka). Rudarenje podataka ima za cilj otkrivanje informacija iz velike količine podataka radi povećanja spoznaje o određenom području, predviđanja budućih događaja i donošenja strateških odluka. Izraz bibliomining uvodi Scott Nicholson 2003. godine te u iskorištavanju različitih knjižničnih podataka vidi temelj za strateško planiranje i donošenje odluka vezanih za korisnike, građu i usluge. Upoznavanje cjelovitog pristupa u iskorištavanju knjižničnih podataka može započeti manjim koracima - analizom vrsta podataka koji su dostupni u knjižničnim sustavima hrvatskih knjižnica te pregledom već provedenih istraživanja koja nas upućuju na mogućnost objedinjavanja znanja. Na primjeru korištenja bibliografskih podataka knjižničnog kataloga za povećanje spoznaje o uzorku knjižnične građe prikazat će se analiza mogućnosti donošenja odluka o provedbi projekta digitalizacije temeljem dobivenih podataka.

SVEVID – DIGITALNA KNJIŽNICA GRADSKJE KNJIŽNICE: ISKUSTVO I IZAZOVI

Andreja Silić Švonja

Gradska knjižnica Rijeka
andreja.silic-svonja@gkri.hr

U radu će se predstaviti digitalna knjižnica Gradske knjižnice Rijeka i uključit će priču o njezinu nastajanju, stručnim dvojbama na koje smo nailazili pri njezinu oblikovanju i njezinu održavanju, kao što je izbor programske podrške te njezina prilagodba.

Odabrali smo program otvorenoga koda što nosi svoje izazove, isto kao i priprema metapodatka kojima se opisuju digitalni objekti. Izradba internih smjernicama za rad na metapodacima u elementima proširene Dublinske jezgre (*DCTerms*) radi pripreme za Europeanin ESE model nužna je u okruženju u kojem svi metapodatci nisu vidljivi i u kojem praksa nije jednoznačna ni ujednačena.

Pitanje izbora građe i sadržaja za digitalnu knjižnicu vrlo je bitno. Broj je djela kulturne baštine bez autorskih prava ograničen, a potražnja i zaštita građe koje više nema na tržištu bitni su razlozi za njezinu digitalizaciju. Otvara se pitanje kako korisnicima pružiti noviju građu u digitalnome obliku i što s nositeljima autorskih prava. Pravna služba od velike je koristi što se tiče autorskih prava te postaje nezaobilazna u cijelome postupku. Dodjeljivanje licence prema Europeaninim zahtjevima uključuje sve *Rights Reserved – Free Access* za djela pod autorskim pravom i *Creative Commons* licence. Što izabrati?

Konačno, nakon uloženoga truda, kako ocijeniti digitalnu knjižnicu i pratiti statističke podatke o pristupu korisnika? Kako promicati svoju digitalnu knjižnicu? Kako osigurati održivost i kvalitetu digitalne knjižnice?

Jedan je od načina sudjelovanje u međunarodnim projektima koje omogućuje praćenje razvoja digitalizacije u srodnim europskim ustanovama. Gradska knjižnica Rijeka priključila se projektu *LoCloud* koji će ponuditi nove mogućnosti obogaćivanja metapodataka i stvaranja digitalne knjižnice u oblaku, namijenjene malim i srednje velikim ustanovama.

DIGITALIZACIJA GRAĐE ZBIRKE ZEMLJOPISNIH KARATA I ATLASA NSK U FUNKCIJI ODREĐIVANJA GRANIČNE CRTE REPUBLIKE HRVATSKE

Ilija Grgić¹, Mira Miletić Drder²

¹Državna geodetska uprava
ilija.grgic@dgu.hr

²Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
mmiletic-drder@nsk.hr

Hrvatsko-slovenska granica, ako se izuzme granica u Istri, jedna je od najstarijih u ovome dijelu Europe. Ona je većim dijelom oblikovana u dužem razdoblju, odnosno od 10. do 13. stoljeća, a manjim dijelom u 16. stoljeću. U Istri je granična crta određena tijekom Drugoga svjetskog rata (1944.) i nakon Drugoga svjetskog rata (od 1945. do 1947., a trajno nakon razgraničenja bivše SFR Jugoslavije s Italijom 1954.), potom 1956. kada je veća skupina sela iz Hrvatske izdvojena i pripojena Sloveniji. Kopnena hrvatsko-slovenska granica duga je otprilike 670 km. Morska granica nije bila utvrđena. Nakon razdruživanja nekadašnjih republika članica jugoslavenske federacije, morske granice nisu naslijeđene jer u vrijeme SFRJ nisu ni bile čvrsto i jasno određene kao međurepubličke (postojale su granice doseg različitih nadležnosti republičkih i lokalnih organa vlasti, inspekcijских službi, lučkih kapetanija i sl.). Sve države slijednice

bivše SFR Jugoslavije međusobno su se priznale, ali međusobnim priznavanjem nisu riješena brojna otvorena granična pitanja. U slučaju nemogućnosti dogovora oko uređenja granične crte, države slijednice spor mogu riješiti arbitražom. U svrhu dokazivanja i argumentiranja mišljenja kako treba izgledati granična crta koriste se brojni dostupni dokumenti koji se pohranjuju u različitim ustanovama. Zbirka zemljopisnih karata i atlasa Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu čuva vrlo vrijednu građu kojom se može prikazati i rekonstruirati povijesni pregled granice kako je ona prikazivana na različitoj kartografskoj građi tijekom nastanka te je zbog toga nezaobilazna u svim mogućim graničnim sporovima koji slijede Republici Hrvatskoj. Kako bi to bilo moguće, trebalo je skeniranjem izvornika kartografske građe, kartografske prikaze pretvoriti iz analognoga u digitalni oblik. U tu svrhu korišten je skan centar za skeniranje Državne geodetske uprave u Glini. Odabrani izvornici kartografske građe koja svojim sadržajem odgovara ulozi određivanja granične crte Republike Hrvatske tako prolaze kroz nekoliko faza: preuzimanje postojećih podataka, ocjenu kvalitete materijala, skeniranje te na kraju georeferenciranje, odnosno mozaiciranje i prostorno orijentiranje karata složenih u mozaik.

**PROJEKT DIGITALIZACIJE NOTNIH ZAPISA HRVATSKIH
SKLADATELJA MUZIČKOGA INFORMATIVNOG CENTRA
KONCERTNE DIREKCIJE ZAGREB**

Davor Merkaš

Muzički informativni centar Koncertne direkcije Zagreb
davor.merkas@mic.hr

Muzički informativni centar Koncertne direkcije Zagreb (MIC) započeo je s projektom digitalizacije notnih zapisa hrvatskih skladatelja 2011. godine. Kako bi se razumio značaj i važnost

projekta, treba istaknuti da više od 90 posto skladbi hrvatskih skladatelja nikada nije objavljeno tiskom te da uglavnom postoji kao jedan jedini primjerak pa se za cijeli skup hrvatskih skladbi može slobodno utvrditi da je njihova egzistencija doslovno ugrožena. Iskustvo uči da su u povijesti mnoga bitna djela hrvatskih skladatelja, čak i antologijskoga značaja, izgubljena ili stradala u požarima, poplavama, a mnoga su zbog neznanja bačena u smeće. Taj slučaj najčešće se događa jer skladateljske ostavštine nisu na vrijeme iz privatnih posjeda (tavana, podruma) proslijeđena arhivima, odnosno ustanovama koje imaju primjerene uvjete za njihovu pohranu i čuvanje. Digitalizacija partitura omogućuje dakle ne samo njihovo relativno jednostavno *spašavanje* i umnožavanje već i objavljivanje na internetu (npr. internetskim stranicama MIC-a) – dakako u autorskim pravima dopuštenome opsegu stranica – što će omogućiti upoznavanje svjetske javnosti s njima, ali i omogućiti njihov jednostavan prijelaz u svijet, izvođenje i *oživljavanje*, što je krajnji cilj svih *sekundarnih* poslova vezanih za glazbeno stvaralaštvo. MIC se u ovome poslu za sada ograničio na digitalizaciju notnih zapisa skladatelja klasične glazbe.

U tijeku procesa digitalizacije, u suradnji s tvrtkom *ArhivPro*, svi digitalizirani notni zapisi bit će dostupni u svojevrsnome *repozitoriju* opremljenom metapodacima.

Na trenutačnome stupnju razvoja projekta bitno je uskladiti podatke iz Baze podataka MIC-a (u kojoj se već nalazi niz bitnih i vrijednih podataka i hrvatskoj glazbi i glazbenicima) s metapodacima koje omogućuje repozitorij. S obzirom na to da je projekt na samome početku, javljaju se različiti problemi koje je potrebno rješavati i uskladiti u sklopu struke, a potrebno je uzeti u obzir i uskladiti ih s već postojećim standardima pojedinih ustanova (npr. standarima RISM-a, ali i naći konsenzus, odnosno normativ koji bi zadovoljio trenutačne potrebe najširega kruga interesenata), postavljajući istodobno najviša kvalitativna mjerila, te imajući pogled uprt u budućnost digitalizacije kao tipa

virtualnoga zapisa globalne dostupnosti iznimnoga potencijala.

**ONLINE IZLOŽBA: O HRVATSKOJ TRADICIJSKOJ GLAZBI
MEĐIMURJA I OKO NJE**

Lidija Bajuk, Koraljka Kuzman Šlogar

Institut za etnologiju i folkloristiku

lidija@ief.hr; koraljka@ief.hr

Tranzicija elemenata materijalne i nematerijalne kulture preko digitalizacije u virtualnu sferu jedan je od glavnih ciljeva kojemu danas teže baštinske ustanove širom svijeta. Porast otvaranja digitalnih repozitorija svakomu zainteresiranom građaninu svijeta omogućuje pristup sve većemu broju podataka o kulturnim dobrima svjetske baštine. No, tim repozitorijima ciljano pristupaju uglavnom stručnjaci i znanstvenici. U virtualnome svijetu, međutim, otvaraju se i druge mogućnosti za stvaranje novih modela predstavljanja i populariziranja kulturne baštine, njezinih vrijednosti i značenja za širu javnost. Jednu takvu mogućnost predstavljaju i virtualne/*online* izložbe kojima se pojedine baštinske teme mogu predstaviti na jednostavan, razumljiv i nadasve privlačan način. Stručnim odabirom građe, njezinom obradbom te smislenim i atraktivnim predstavljanjem na internetu, ona će zasigurno pronaći brži i jednostavniji put do zainteresiranih korisnika, istodobno ih obavještavajući, osposobljujući, oplemenjujući i nadahnjujući novim spoznajama iz područja kulturne baštine, na račun konvencionalnih načina istraživanja po nerijetko mračnim, prašnjavim i neusustavljenim spremištima ili pak visokosofisticiranim, složenim i velikim sustavima digitalnih repozitorija. Ovdje ćemo prikazati najnoviji primjer dvojezične atraktivne elektroničke izložbe Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu i Udruge Matapur iz Lopatinca koja riječju, slikom i zvukom tematizira međimurske tradicijske napjeve, ples, glazbala, melografe, skladatelje, obrađivače,

izvođače, izvođačke stilove na hrvatskome i engleskome jeziku, predstavljajući i popularizirajući *međimursku popevku* koja je 14. lipnja 2013. godine upisana na Listu nematerijalnih dobara Republike Hrvatske.

**ZVUCI PROŠLOSTI: PROJEKT DIGITALIZACIJE
GRAMOFONSKIH PLOČA NA 78 OKRETAJA U MINUTI
NACIONALNE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U ZAGREBU**

Tatjana Mihalić

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
tmihalic@nsk.hr

Najstariji glazbeni zvučni zapisi objavljeni na gramofonskih pločama nastali početkom XX. stoljeća predstavljaju bitan dio nacionalne glazbene baštine. Budući da je riječ o građi od osobitoga povijesnog i kulturnog značenja koja obilježava početke objavljivanja zvuka u Hrvatskoj, navedena baštinska građa predstavlja prioritet u zaštiti, očuvanju i dostupnosti. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, kao baštinska ustanova, pokreće projekt digitalizacije glazbenih zvučnih zapisa radi zaštite i omogućivanja pristupa navedenoj građi. Projektom digitalizacije obuhvaćeni su zvučni zapisi na gramofonskim pločama na 78 okretaja u minuti, od kojih treba istaknuti ploče u izdanju tvrtke *Edison Bell Penkala*, koja je svoju izdavačku, ali i proizvođačku djelatnost imala u Zagrebu. Navedenom činjenicom o utemeljenju tvrtke *Edison Bell Penkala* u Zagrebu te nakladništvom zvuka na početku XX. stoljeća, Hrvatska se ističe kao područje senzibilizirano i otvoreno za europska kulturno-glazbena strujanja te kao područje koje je pratilo europski i svjetski tehnološki razvitak u snimanju i objavljivanju zvuka. Knjižnica predstavlja rezultate projekta u obliku virtualne zbirke pod nazivom

Zvuci prošlosti koja otkriva povijesno i kulturološki uvjetovan izdavačko-izvodilački glazbeni repertoar najranijega razdoblja snimanja i objavljivanja glazbe na gramofonskim pločama. Osim mogućnosti slušanja zvučnih snimki koje donose prvi izravni uvid u građu, preko internetske stranice dostupni su nužni i kvalitetni metapodatci te dodatni sadržaji koji kontekstualno upotpunjuju glazbeno-izvodilačko razdoblje proizvodnje i ranoga nakladništva zvuka.

DIGITALIZIRANA GRAĐA ODSJEKA ZA POVIJEST HRVATSKE GLAZBE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Lucija Konfic, Vilena Vrbanić

Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU
lucijam@hazu.hr; vilena.vrbanic@gmail.com

Digitalna zbirka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (DIZBI, dizbi.hazu.hr) utemeljena je 2009. kako bi djelovala kao jedinstveni digitalni repozitorij koji će na jednome mjestu predstaviti znanstvene i umjetničke zbirke HAZU te omogućiti slobodan *online* pristup uz suvremenu i standardiziranu tehničku podršku. U Odsjeku za povijest hrvatske glazbe (OPHG) sačuvani su raznovrsni tipovi građe koja je digitalizirana zbog svoje jedinstvenosti, potrebe zaštite i lakše dostupnosti. Digitalizirana građa OPHG podijeljena je u nekoliko cjelina: *Ostavština Ladislava Šabana*, *Mikrofilmovi*, *Inventarne knjige*, *Aktivnosti OPHG*, *RARA OPHG* i *Arti musices*. *Ostavština Ladislava Šabana* najopsežnija je te iznimno dragocjena i često korištena građa arhiva OPHG. Čine je studije, spisi, bilješke, korespondencija i dokumentacijska građa te zbirka fotografija hrvatskih orgulja. Osobito je vrijedna građa o orguljama i orguljarima, raspoređena prema imenima orguljara i prema lokalitetima orgulja. *Mikrofilmovi* sadrže glazbena djela (note) i tekstove o glazbi vezane uz hrvatsku glazbenu baštinu.

Pristigli su iz ostavštine Mile Asića ili su naručivani za potrebe istraživača u radu na projektima Muzikološkoga zavoda Muzičke akademije i Zavoda za muzikološka istraživanja (danas OPHG) iz domaćih i inozemnih knjižnica. Na mikrofilmovima su sačuvani i neki radni dnevnik Rudolfa Matza koji svjedoče o njegovim raznovrsnim aktivnostima i međunarodnim kontaktima. *Inventarne knjige* čine zbirku koja je nastala sustavnim pregledavanjem i popisivanjem glazbenih zbirki i arhiva u Hrvatskoj. Sadrže popise pedesetak glazbenih zbirki koji su rezultat dugogodišnjih znanstvenih istraživanja. Cjelina *Aktivnosti OPHG* tek je u nastajanju, a pokazat će raznoliku djelatnost na projektima u sklopu Odsjeka, kao i rad na organizacijama simpozija i znanstvenih skupova. Za sada sadrži zbirku *Kuhač 1984.* koja je digitalizirana zahvaljujući suradnji na projektu *Franjo Ksaver Kuhač (1834-1911)* te organizaciji međunarodnoga muzikološkog skupa *Franjo Ksaver Kuhač (1834-1911): glazbena historiografija i identitet*. *RARA OPHG* sadrži vrijednu i unikatnu građu iz arhiva Odsjeka: autografe Vatroslava Lisinskoga i Ivana Zajca. *Arti musices* jedini je specijalizirani znanstveni muzikološki časopis u Hrvatskoj koji neprekidno izlazi od 1969. godine. U DIZBI su uključena starija godišta: 1988. – 2000. te 2004. – 2006.

DIGITALNI REPOZITORJI I STVARANJE INFORMACIJSKE INFRASTRUKTURE

Radovan Vrana

Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti
Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
rvrana@ffzg.hr

Digitalni repozitoriji bitan su izvor znanstvenih i stručnih sadržaja. Nastali otprilike u isto vrijeme kada i prve digitalne knjižnice, s istima dijele neka zajednička obilježja, ali i razvojne

probleme. Njihova otvorenost i usmjerenost dugoročnomu očuvanju pomno probranih sadržaja čini ih osobito zanimljivim određenim strukama koje se nalaze u potrazi za rješenjem dugoročne pohrane digitalnih sadržaja, ali i onih koje je tek potrebno digitalizirati. Kako današnje doba donosi veliku neizvjesnost svim informacijskim ustanovama s gledišta novčanoga potpomaganja njihova rada, ali i razvoja novih informacijskih usluga temeljenih na digitalnim sadržajima uz primjenu digitalnih tehnologija, digitalni repozitoriji privlačno su rješenje mnogim takvim ustanovama jer mogu osigurati kvalitetnu organizaciju digitalnoga i digitaliziranoga sadržaja, i što je još važnije, njegovu uporabu. Ispravnost stvaranja pouzdanja u digitalne repozitorije ogleda se u svakodnevnome porastu njihova broja, osobito digitalnih repozitorija s otvorenim pristupom sadržajima koje nude znanstvenoj, ali i neznanstvenoj publici. Korisnici digitalnih repozitorija stoga očekuju raznolike mogućnosti uporabe sadržaja dostupnih u digitalnim repozitorijima u različitim digitalnim okolinama i na različitim elektroničkim uređajima, što digitalne repozitorije čini zanimljivim širokomu rasponu korisnika. Digitalni repozitoriji dio su globalne informacijske infrastrukture koja je još u nastajanju, a zbog čega još uvijek nisu poznati svi dobri i loši aspekti njihove moguće uporabe u bližoj i daljoj budućnosti. Nadalje, djelovanje digitalnih repozitorija ovisi o nizu čimbenika, u koje ubrajamo i redovito novčano potpomaganje, obnovu tehnologije, osposobljeno osoblje, primjenu standarda za organizaciju i opis sadržaja, upravljanje itd. Iz navedenoga je jasno kako se unatoč svojoj punoljetnosti digitalni repozitoriji i dalje nalaze pred nizom izazova pa će predavanje pod ovim naslovom ponuditi sliku o mogućnostima koje nude digitalni repozitoriji, ali i izazovima pred kojima se nalaze radi što kvalitetnijega razvoja pouzdane informacijske infrastrukture i što veće dostupnosti digitalnih sadržaja.

DIGITALIZACIJA GRAĐE STAROSLAVENSKOGA INSTITUTA

Marica Čunčić

Staroslavenski institut
mcuncic@stin.hr

Digitalizacija građe Staroslavenskoga instituta u sklopu odjela glagoljske paleografije obuhvaća građu cijeloga Instituta koji ima još tri odjela: Rječnik crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije, Gramatiku hrvatskoga crkvenoslavenskog jezika te Hrvatsku i europsku srednjovjekovnu književnost. Za digitalizaciju se odabire ona građa čija se obilježja mogu računalno odrediti, nije skupa, ima najmanje tri stručne osobe: urednika digitalizacije koji pozna i građu i računalne aplikacije, informatičara koji razumije obilježja građe i njoj prilagođuje računalnu aplikaciju te osobu koja unosi građu s razumijevanjem i točno. Projekt se ne isplati ako rezultati digitalizacije ne ubrzaju i ne olakšaju dostupnost, pretraživanje, razvrstavanje ispis i objavu podataka. Institutska organizacija digitalizacije pazi na ta mjerila. Pribavljanje digitalnih snimaka građe, nedostatak osoba za unos podataka, zaštitu autorskih i vlasničkih prava u odnosu na javno objavljivanje neki su od problema. Računalni programi u Staroslavenskome institutu: www.stin.hr, Dekodirana grafička struktura Kijevskih listića (<http://kiev.stin.hr>), Izvori Staroslavenskoga instituta (<http://izvori.stin.hr>), Paleografske iskaznice hrvatskih glagoljskih natpisa i fragmenata do 13. st. (<http://izvori2.stin.hr/index.php?menu=20>), Rječnik (<http://rjecnik2.stin.hr/>), Minijature (<http://minijature.stin.hr/>), Transliteracije (<http://trans.stin.hr/>), Bibliografija čitanja glagoljskih misala i brevijara (<http://bib.stin.hr/>), <http://tematologija.stin.hr/> i e-publikacije: Radovi Staroslavenskog instituta (<http://hrcak.srce.hr/radovi-staroslavenskog-instituta>), Slovo (<http://hrcak.srce.hr/slovo>).

PROJEKTI DIGITALIZACIJE U ZNANSTVENOJ KNJIŽNICI: JUČER, DANAS, SUTRA

Vesna Čučić, Paula Raguz

Dubrovačke knjižnice Dubrovnik
vcucic@dkd.hr; praguz@dkd.hr

Znanstvena knjižnica u Dubrovniku ima dva, odnosno tri ostvarena projekta digitalizacije, svi u 2008. godini. Jedan, rađen u zajedništvu s Državnim arhivom u Dubrovniku, uključivao je digitalizaciju dva naslova novina, koje su izlazile u Dubrovniku, *Crvena Hrvatska* i *Prava Crvena Hrvatska*. Tjednik *Crvena Hrvatska* izlazio je od 1891. do 1914. godine, a sadrži 1451 broj s gotovo 3890 snimaka. Drugi tjednik *Prava Crvena Hrvatska* izlazio je od 1905. do 1918. godine, a sadrži 702 broja s gotovo 1344 snimka.

Samostalni je projekt Znanstvene knjižnice koji je novčano potpomognut u cijelosti od Ministarstva kulture *Digitalizacija periodike Ragusina – Dubrovačke karnevalske novine 1901. – 1941.* Projekt je ostvaren u sklopu nacionalnoga projekta *Hrvatska kulturna baština*. Ova jedinstvena zbirka u Hrvatskoj uključuje 70 naslova različitih dubrovačkih karnevalskih novina koje su izlazile u prvoj polovici 20. stoljeća do početka Drugoga svjetskog rata. Zbirka je vrijedan i jedinstven primjerak kulturne i povijesne baštine. Novine su izlazile prigodno, u vrijeme karnevala, proslave Sv. Vlaha, Uskrsa i sl. Izniman su izvor podataka o svakodnevnome životu, običajima, različitim zbivanjima, ali i bitan izvor o vjerodostojnome jeziku svojega vremena. Najčešći su korisnici znanstvenici (lingvisti, povjesničari, etnolozi i dr.), novinari, studenti i učenici.

Danas postojeću digitaliziranu građu postavljamo na internet kao digitalna novinska izdanja kako bi se omogućila njihova dostupnost cjelokupnoj javnosti.

U planu nam je digitalizacija Kolendi i drugih prigodnih pjesama iz rukopisnoga fonda Znanstvene knjižnice. Ovaj projekt bi uključio digitalizaciju više od 500 stranica rukopisa kolendi i drugih prigodnih pjesama zapisanih u Dubrovniku u 19. st. iz fonda Znanstvene knjižnice. Kolenda je pjesma čestitanja prigodom svetkovina Božića, svetaca, a pjevala se pred vratima rodbine i poznanika u svečarskome raspoloženju predvečer, uoči blagdana.

U skorijoj budućnosti planiramo i digitaliziranje tiskanoga kataloga rukopisa Znanstvene knjižnice, objavljenoga 1954. godine.

DIGITALIZIRANA ZAVIČAJNA ZBIRKA SALONITANA

Nada Topić

Gradska knjižnica Solin
ntopic@knjiznicasolin.hr

Zavičajna zbirka *Salonitana* Gradske knjižnice Solin, među ostalima, sadrži staru i rijetku građu kojoj je potrebna dodatna zaštita. Stoga smo 2009. godine započeli projekt digitalizacije dijela građe Zavičajne zbirke pokretanjem nakladničkoga niza *Digitalizirana zavičajna zbirka Salonitana*. Mjerila kojima smo se vodili pri odabiru građe:

- primjerci pripadaju Zavičajnoj zbirci, a svojom jedinstvenošću pripadaju i hrvatskome kulturnom baštinskom korpusu
- svi su primjerci rijetki
- fizičko stanje izvornika zahtijeva poseban oblik zaštite.

Kako Knjižnica ne posjeduje opremu za digitalizaciju, osim djelatnika Gradske knjižnice Solin, u projekt digitalizacije i restauracije izvornika uključeni su i vanjski suradnici (djelatnici

Gradske knjižnice Marka Marulića iz Splita i djelatnici Državnoga arhiva u Splitu).

Prvi naslov digitaliziran je vlastitim sredstvima Knjižnice, a digitalizaciju ostalih devet naslova novčano je poduprlo Ministarstvo kulture Republike Hrvatske u 2012. godini.

Svi digitalizirani naslovi dostupni su na internetskim stranicama Knjižnice www.knjiznicasolin.hr i na <http://issuu.com>.

DIGITALIZACIJA I MREŽNO PREDSTAVLJANJE HRVATSKE FILOZOFŠKE BAŠTINE

Filip Grgić, Marin Martinić Jerčić

Institut za filozofiju, Zagreb
filip@ifzg.hr; marin@ifzg.hr

U svojem izlaganju predstaviti ćemo projekt *Digitalizacija i mrežno predstavljanje hrvatske filozofske baštine* koji se uz potporu MZOS-a za programe popularizacije znanosti provodi u Institutu za filozofiju u Zagrebu. Trenutačno je u sklopu projekta digitalizirano šezdesetak spisa četrdesetak hrvatskih filozofa u razdoblju od Hermana Dalmatina (12. st.) do Pavla Vuk-Pavlovića (20. st.). Svaki od filozofa predstavljen je životopisom na hrvatskome i engleskome jeziku te bibliografijom, a planiraju se i dodatni materijali. Digitalizirani spisi mogu se čitati u običnome PDF formatu, kao i u FlippingBook pregledniku, koji pruža naprednije mogućnosti. Neka od najvažnijih djela (npr. *Nova de universis philosophia* Frane Petrića) popraćena su i detaljnim opisom s poveznicama na tekst. U izlaganju ćemo prikazati načela kojima se vodimo, neke tehničke pojedinosti te budući razvoj projekta.

PROJEKT DIGITALIZACIJE IZDANJA LEKSIKOGRAFSKOG ZAVODA MIROSLAV KRLEŽA

Cvijeta Kraus, Irina Starčević Stančić

Leksikografski zavod *Miroslav Krleža*
cvijeta.kraus@lzmk.hr; irinas@lzmk.hr

Leksikografski zavod *Miroslav Krleža* javna je ustanova od osobitoga interesa za Republiku Hrvatsku i jedina ustanova u Hrvatskoj koja se od 1950. godine sustavno bavi enciklopedistikom i leksikografijom. Leksikografski zavod objavio je više od 250 različitih enciklopedija, leksikona, rječnika, atlasa, bibliografija i drugih izdanja koja na pouzdan i prepoznatljiv način tumače činjenice iz hrvatskoga nasljeđa i društvene zbilje te predstavljaju vrijedan dio hrvatske kulturne baštine. Danas se, s razvojem informacijske i komunikacijske tehnologije i novih pristupa korištenju enciklopedijskoga sadržaja, javlja potreba predstavljanja, dostupnosti i povezivanja izdanja Leksikografskoga zavoda u elektroničkome obliku. U ustanovi se pokazala potreba za projektom digitalizacije izdanja i izgradnjom sustava u koji će se ta izdanja pohraniti. Takav će se sustav moći koristiti u svakodnevnome leksikografskom radu. Svrha je projekta objaviti sva izdanja u elektroničkome obliku, učiniti ih pretraživima i dostupnima korisnicima preko interneta. Projekt traje već nekoliko godina, pa je tako 2009. godine Leksikografski zavod objavio Portal znanja na adresi <http://enciklopedija.lzmk.hr> na kojem se nalaze novija izdanja: *Enciklopedija Miroslava Krleže*, *Hrvatski obiteljski leksikon*, *Filmski leksikon*, *Istarska enciklopedija*, *Nogometni leksikon* (upravo je dovršen i *Medicinski leksikon* dostupan na adresi <http://medicinski.lzmk.hr>). *Online* izdanje *Hrvatske enciklopedije* dostupno je na adresi <http://www.enciklopedija.hr> od 2013. godine, a temelji se na tiskanome izdanju koje je objavljeno u 11 svezaka od 1999. do 2009. godine.

Ovo se izdanje svakodnevno uređuje i dopunjuje. Većina starijih zavodskih izdanja ne nalazi se u elektroničkome obliku i zato ih se odlučilo digitalizirati. U izlaganju će se opisati tijek procesa digitalizacije, ali i upozoriti na teškoće u postupcima digitalizacije, kao npr. u optičkome prepoznavanju znakova (OCR) složenih, enciklopedijski oblikovanih sadržaja s čestim tipografskim promjenama, obradbi posebnih dijelova enciklopedijskoga sadržaja i sl.

PROLEGOMENA DIGITALIZACIJI NEGATIVA NA STAKLU

Hrvoje Gržina

Hrvatski državni arhiv
hgrzina@arhiv.hr

Negativi na staklenim pločama, osobito oni sa želatinskom emulzijom, česti su objekti u zbirkama fotografija pohranjenima u arhivima, muzejima, knjižnicama te privatnom vlasništvu širom Hrvatske. Sama činjenica kako su nastali izravno u fotografskoj kameri objašnjava veliku količinu informacija koje sadrže, a koje se svakim narednim naraštajem u određenom postotku gube, bilo da je riječ o iz njih izrađenim pozitivima ili pak kopiranim negativima. Upravo se iz toga razloga, kada je god to moguće, preporuča digitalizacija izravno iz izvornoga negativa jer tako digitalna slika dobiva najveću moguću količinu informacija zabilježenih u kemijskoj fotografskoj slici. No, kako bi blagodati današnje tehnologije i digitalne slike bile iskorištene u potpunosti, tijekom cijeloga procesa digitalizacije treba imati na umu ključne osobitosti samih negativa te voditi računa o tehničkim parametrima digitalne slike, kao i opremi za njezino dobivanje.

Izlaganje, bogato ilustrirano primjerima iz Fototeke Hrvatskoga državnog arhiva i temeljeno na višegodišnjem iskustvu

digitalizacije negativa na staklenoj podlozi u njegovu Središnjem fotolaboratoriju, ukratko će ocrtati osobitosti fotografskih negativa na staklu te pružiti smjernice za uspješno reformatiranje slike koju staklena podloga nosi iz analognoga u digitalni zapis.

**„SCHNEIDEROV FOTOGRAFIJSKI ARHIV“ – DIGITALIZACIJA
„VIZUALNE MEMORIJE“ HRVATSKE POVIJESNOUMJETNIČKE
SPOMENIČKE BAŠTINE**

Indira Šamec Flaschar

Strossmayerova galerija starih majstora
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
isamecflaschar@hazu.hr

U godini stotridesete obljetnice postojanja Strossmayerove galerije starih majstora HAZU, jedne od najstarijih muzejskih ustanova u Hrvatskoj (otvorena je za javnost 1884. godine), započinje ostvarenje prve etape projekta digitalizacije galerijske fotografske zbirke u akademskoj zajednici poznate kao *Schneiderov fotografski arhiv*. Riječ je o nemaloj zbirci fotografskoga materijala (2648 negativa), u sklopu koje prevladavaju negativni na staklu, uz tek manji dio negativa na nitroceluloznome filmu, nastalih u sklopu opsežne kampanje popisivanja, proučavanja i fotografiranja hrvatskoga slikarskog, kiparskog i graditeljskog nasljeđa, koju je u desetljeću prije početka Drugoga svjetskog rata organizirano i sustavno provodio tadašnji upravitelj Strossmayerove galerije Artur Schneider (1879. – 1946.) sa suradnicima, asistentom Željkom Jiroušekom te fotografima Stanislawom Novorytijem, Ljudevitom i Đurom Griesbachom. Zahtjevan terenski rad identificiranja umjetničkih objekata odvijao se je na dvjestotinjak lokaliteta na prostoru istočne jadranske obale (Hrvatsko primorje, Dalmacija) i dijela kontinentalne Hrvatske.

Fotografski je arhiv u stručnim krugovima prepoznat kao najkorisniji dokumentacijski izvor o stupnju očuvanosti spomeničke baštine prije Drugoga svjetskog rata i često je korišten radi rekonstrukcije, konzervacije ili restauracije objekata.

Temeljna je svrha pokretanja ovoga projekta, uz preventivnu zaštitu i očuvanje izvornika, osigurati povjesničarima umjetnosti, povjesničarima fotografije, konzervatorima, restauratorima i zainteresiranoj javnosti brz i lako dostupan pristup digitaliziranoj hrvatskoj spomeničkoj baštini.

PROJEKT DIGITALIZACIJE HEMEROTEKE HRVATSKOGA POVIJESNOG MUZEJA

Jelena Balog Vojak, Zdenka Šinkić

Hrvatski povijesni muzej
j.balog@hismus.hr; z.sinkic@hismus.hr

Hrvatski povijesni muzej prikuplja materijale za hemeroteku više od 60 godina i danas ona broji gotovo 2000 jedinica, djelomično skeniranih i pohranjenih u PDF formatu. Cjelokupna hemeroteka obrađena je u aplikaciji za obradbu muzejske dokumentacije koja omogućuje ispis i pretraživanje po željenim mjerilima, vidljiva je svim kustosima umreženim u sustav, a na zahtjev će podatci biti dostupni i vanjskim korisnicima. Hemeroteka Hrvatskoga povijesnog muzeja sadrži zanimljive izvore ne samo za proučavanje djelatnosti Muzeja već i za istraživanje društvenoga i kulturnoga razvoja Zagreba i Hrvatske tijekom 20. stoljeća do danas. Kao jedna od posebnosti fonda izdvajaju se jedinice koje se odnose na zbivanja za vrijeme Domovinskoga rata, posebno onih vezanih uz ratna razaranja kulturnih dobara. U višegodišnjem radu pokazalo se da je muzejska hemeroteka bogat izvor informacija za različite teme,

čime se nametnula i potreba njezina šireg korištenja. Imajući u vidu osjetljivost papirnoga materijala i time njegovu ograničenu dostupnost, započet je proces digitalizacije cjelokupne hemeroteke Muzeja. Jedan je od temeljnih ciljeva projekta učiniti hemeroteku pristupačniju širim korisnicima ne samo za čitanje već i pretraživanje (u sklopu samoga teksta). Tako je svrha projekta, osim skeniranja, i OCR obradba te spremanje u nekome formatu za pretraživanje. Članci se fizički čuvaju po godini izlaženja. Projekt digitalizacije hemeroteke Hrvatskoga povijesnog muzeja obuhvaća pripremu članaka za skeniranje, skeniranje članaka, automatsku obradbu (OCR), indeksiranje i klasifikaciju dokumenata te računalno pohranjivanje u PDF format prema inventarnoj oznaci fonda sekundarne dokumentacije. Jedan je od ciljeva ovoga rada analizirati proces digitalizacije hemeroteke Hrvatskoga povijesnog muzeja, s posebnim osvrtom na metodološke, razvojne i druge izazove.

PROJEKT „PRIZNANJA ZAGREBAČKIH DRUŠTAVA“

Dubravka Petek

Knjižnice grada Zagreba – Gradska knjižnica
dubravka.petek@kgz.hr

U ovome izlaganju želimo prikazati projekt digitalizacije povelja, plaketa, diploma, pohvala, naučnih svjedodžbi i sl. zagrebačkih društava iz fonda zbirke *Zagrabiensa*. Ostvarenje projekta započeto je 2013. godine pod nazivom *Priznanja zagrebačkih društava*.

Dokumenti obuhvaćeni ovim projektom svjedoče o postojanju i djelovanju obrtnih, kulturnih i raznovrsnih dobrovoljnih udruga u Zagrebu te amaterskih kulturnih društava koja su djelovala u sklopu pojedinih strukovnih udruga. Također, govore o kulturi

dodjeljivanja i uručivanja priznanja o sudjelovanju pojedinih građana u radu tih udruga. Radi se o arhivskoj ili/i muzejskoj građi, ali je skuplja i knjižnična zavičajna zbirka jer svjedoči o radu društava na području grada Zagreba te o njihovom ustrojstvu (npr. navedeni i potpisani predsjednici i tajnici društava, navedena je vrsta članstva – član utemeljitelj, član izvršujući, redoviti član). Ponekad je otisnut i podatak o godini utemeljenja društva. Građa je grafički bogato opremljena pa je zanimljiva i u kontekstu rekonstrukcije rada zagrebačkih litografskih radionica i tiskara te za istraživanje grafičkoga oblikovanja krajem 19. i početkom 20. stoljeća.

Ta građa izazov je za obradbu jer ju je teško podvesti pod standarde za obradbu knjižnične građe, a specifična je i zbog svojih fizičkih svojstava: razmjerno je velikoga formata, ostakljena je i uokvirena pa zahtijeva izdvojenu pohranu u zbirci i pozornost kod tehničkoga postupka pri digitalizaciji.

VIRTUALNA IZLOŽBA ZBIRKE ANTUN GUSTAV MATOŠ

Matilda Hraste, Anita Marin, Sonja Martinović, Siniša Sambolić

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
matilda.hraste@nsk.hr; amarin@nsk.hr; smartinovic@nsk.hr;
ssambolic@nsk.hr

U povodu stogodišnjice smrti Antuna Gustava Matoša, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu objavila je Virtualnu zbirku djela Antuna Gustava Matoša. Središnju jezgru virtualne izložbe čini vremenska lenta na kojoj su prikazani ključni ulomci iz Matoševe biografije. U podizbornicima su predstavljeni: Matoševa digitalizirana rukopisna građa čiji se izvornici čuvaju u Zbirci rukopisa i starih knjiga NSK – autografi devet pjesama i jednoga

kritičkog osvrtu, anopistograf feljtona, izbor iz korespondencije (njegova pisma te pisma drugih upućena njemu), digitalizirana tiskana građa u cijelosti te odabrane naslovnice Matoševih knjiga i knjiga o njem. Posebnom cjelinom Matoš u periodici podcrtana je njegova snažna prisutnost u hrvatskoj javnosti preko novina (više od tisuću priloga u pedesetak publikacija). Grafička zbirka NSK priložila je Matoševe portrete, fotografije i razglednice koje su našle svoje mjesto na interaktivnoj zemljopisnoj karti s istaknutim gradovima koji su na presudan način obilježili autorov životopis. Izložba najavljuje moguću suradnju s ostalim ustanovama koje su provele digitalizaciju Matoševih ostavštine kako bi na jednome mjestu bila okupljena sva digitalizirana građa o našem velikom književniku. Izložbu prati i kampanja Matoš i ja kojom se želi potaknuti ponovno čitanje Matoševih djela i popularizirati čitanje.

POSTERSKA IZLAGANJA

**PREDSTAVLJANJE PROVEDENOGA PROJEKTA DIGITALIZACIJE
(SEGMENTI PROJEKTA)
NAZIV PROJEKTA: ZBIRKA SNJEGOVOJ**

Ivan Čondić

Arheološki muzej Zadar
icondic@amzd.hr

Arheološki muzej Zadar posjeduje planoteku s više od 1000 planova velikoga formata, više tisuća crteža s različitih terenskih istraživanja, velik broj izvornih crteža predmeta s arheoloških istraživanja, različitih rekonstrukcija i sl.

Godine 1955. otkupljena je Zbirka arheoloških nalaza pok. doktora Dimitrija Vasiljeviča Snjegovoja, a uz zbirku Arheološki muzej, od Zinade Viktorovne, gospođe Snjegovoj, na dar je dobio mali album s fotografijama (37) i akvarelima (21).

Fotografije na poledini imaju velik broj podataka u obliku nadnevaka, imena i opisa, a na fotografiji, koja je uzeta kao primjer za poster, piše: *Doktorica Olga Berišina šef hirurg „Srebrenjak“, Dr Nežić Eugen...i mladi ljekarnici koji su bili na praksi iz Zagreba u gostima kod Dra Dimitrija Snjegovoj u Ninu, Nin 1930 g.* Ostale fotografije iz albuma odnose se na druge događaje vezane uz grad Nin u razdoblju između Prvoga i Drugoga svjetskog rata.

Akvareli koje je radio dr. Snjegovoj rađeni su u različita doba dana tijekom svih godišnjih doba i velik dio njih prikazuje ninske vedute.

Poster prikazuje odnos veličine i kvalitete skenirane slike ovisno o izabranoj razlučivosti skenera. Slike nisu dodatno obrađivane, nego su prenesene na poster onakve kakve su dobivene skeniranjem. Na kraju, zadnji dio postera pokazuje sličnosti i različitosti kvalitete skenirane i fotografirane fotografije, također iz iste zbirke.

DIGITALIZACIJA I PRODUKCIJA GLAZBENIH ZAPISA - GLAZBENI CD SOPNJA I KANAT -

Marija Lazanja Dušević

Muzej grada Rijeke
marija.lazanja@muzej-rijeka.hr

Muzej grada Rijeke posjeduje jednu od najcjelovitijih glazbenih zbirki koja u svojem fondu čuva atraktivne primjerke gramofona,

gramofonskih ploča i ostalih zvučnih zapisa. Donedavno korisnici Muzeja nisu mogli preslušati gramofonske ploče i magnetofonske vrpce zbog osjetljivosti medija te se ovakav tip građe nije mogao predstavljati. Međutim, Muzej je zadnjih godina digitalizirao zapise s niza gramofonskih ploča i magnetofonskih vrpca te od digitaliziranih zapisa objavio tri glazbena CD-a: Čarobna igla-zbirka gramofona i riječka diskografija, *Johann Zajitz-plesne skladbe te Sopnja i kanat – izvorna pučka glazba otoka Krka, Istre i Primorja*. Njihovim objavljivanjem željelo se zaštititi građu, osigurati jednostavniju dostupnost odabrane građe te provesti svojevrsnu promidžbu glazbe ovih područja kao određeni doprinos očuvanju nematerijalne baštine. Rijetkost muzejske glazbene zbirke predstavljaju tri gramofonske ploče *Edison Bell Electron* iz 1931. i 1935. godine tvrtke *Edison Bell Penkala d.d. Zagreb*. U razdoblju od 1927. do 1933. ta tvrtka sustavno je snimala hrvatske izvođače. Upravo su ove ploče, njihova posebnost, ali i potreba za njihovom zaštitom, bile povod za objedinjavanje svih zapisa iste glazbene tematike s početka 20. stoljeća u jednu cjelinu u obliku glazbenoga CD-a *Sopnja i kanat – izvorna pučka glazba otoka Krka, Istre i Primorja*. Uz napjeve s tih ploča, tu su i napjevi preuzeti s ploča limitiranoga izdanja *Ethnophilia* iz 1956., odabir napjeva s ploče *Vrbniče nad morem* iz 1969. u izdanju Jugotona, Zagreb te izbor napjeva s magnetofonske vrpce *Sopnja i Kanat* iz Drage Bašćanske iz 1954. godine. Ovaj muzejski projekt svojevrsni je *remake* nosača zvuka iz tridesetih, pedesetih i šezdesetih godina prošloga stoljeća, na kojima su pučki napjevi, čiji način izvedbe i tekstovi potječu iz 19. stoljeća. Ovakva je glazba usmeno prenošena glazba te je dio pojedine tipične regionalne kulture, u ovome slučaju sjevernoga Jadrana. Od 2009. pučka glazba Hrvatskoga primorja i Istre zaštićena je i nalazi se na prestižnoj Listi svjetske nematerijalne kulturne baštine UNESCO-a.

DIGITALIZACIJA UNIKATA HRVATSKIH NOVINA 19. STOLJEĆA

Silvio Lebinac, Josip Šebalj

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
slebinac@nsk.hr; jsebalj@nsk.hr

U suradnji Komisije za zaštitu knjižnične građe i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu 2002./2003. provedena je anketa kojom su popisani su fondovi novina baštinskih ustanova 19. stoljeća. Uzimajući u obzir da nisu sve ustanove dostavile podatke, i popis je unikatnih primjeraka nužno nepotpun. Popis je u NSK iskorišten radi određivanja prioriteta zaštite te je dio unikatnih primjeraka novina u NSK mikrofilmiran i dostupan je korisnicima u čitaonici novina s istodobnim ograničenjem u korištenju izvornika. Budući da se digitalizacija u NSK provodi kao redoviti program digitalizacije novina, uglavnom s mikrofilma i manjim dijelom s izvornika, razmišljanje se logično nastavilo u smjeru digitalizacije unikata bili oni u NSK ili u drugim ustanovama imateljima kako bi se učinili dostupni širemu krugu korisnika te istodobno radi jedinstvenosti zaštitili. U svakodnevnome radu sa svakim novim naslovom novina pojačavao se dojam da unikata ima znatno više nego prema podacima iz ankete te je popis unikata dopunjen nesustavnim istraživanjima zaposlenika NSK. Zaključeno je da se za početak ipak treba pristati i na nepotpune rezultate. U radu ćemo predstaviti rezultate te predložiti osnove modela suradnje i digitalizacije.

DIGITALIZACIJA FONDA NEGATIVA ARHEOLOŠKOGA MUZEJA ZADAR

Robert Maršić

Arheološki muzej Zadar
robertmarsic@net.hr

Fond negativa Arheološkoga muzeja Zadar sadrži 65 407 inventiranih i gotovo 20 000 neinventiranih snimaka koji su nastali u razdoblju od 1952. do 2008. godine. Snimci pokazuju raspon istraživanja i nađenoga materijala na području Zadra, Ravnih Kotara i obližnjih otoka na kojima su radili djelatnici Arheološkoga muzeja Zadar. U Muzeju su tijekom toga razdoblja radila tri profesionalna fotografa koja su izradila sve negative u muzejskome fotolaboratoriju.

Poster prikazuje proces skeniranja, inventiranja i pohranjivanja negativa u digitalni oblik te izradbe baze podataka fonda.

DIGITALIZACIJA KARTOGRAFSKE GRAĐE

Mira Miletić Drder

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
mmiletic-drder@nsk.hr

Zbirka zemljopisnih karata i atlasa Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu već dugi niz godina prikuplja, obrađuje, pohranjuje, promiče i daje na korištenje kartografsku građu. U Zbirci se čuvaju sve vrste karata, kao što su pregledne karte, tematske karte, topografske karte svih mjerila, planovi i pomorske karte, stare zemljopisne karte, rukopisne karte, astronomske

karte i sve vrste atlasa (opći, povijesni, različiti tematski itd.). Kartografski je fond tijekom godina sustavno izgrađivan i popunjavan po svim geografskim područjima, međutim s naglaskom na karte Hrvatske. Više od deset godina u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu sustavno se digitaliziraju zemljopisne karte prema poznatim i valjanim mjerilima digitalizacije pisane kulturne baštine. Na posteru će biti ukratko prikazani rezultati i dosezi digitalizacije kartografske građe u Zbirci zemljopisnih karata i atlasa NSK.

DIGITALIZACIJA ZAVIČAJNE BAŠTINE OSIJEKA

Marijana Špoljarić, Inge Majlinger Tanocki, Ljiljana Krpeljević

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
mspoljaric@gskos.hr; ingem@gskos.hr; kljilja@gskos.hr

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek posjeduje bogatu zavičajnu zbirku temeljenu na fondu Knjižnice Gradskoga narodnog odbora Gornji grad (koja djeluje od prosinca 1947.) te fond Knjižnice Gradskoga narodnog odbora Donji grad (koja 1948. postaje Područni odjel Donji grad). Nužna je obradba, organizacija, zaštita i predstavljanje tih zbirki. Projektom digitalizacije knjižnične građe želimo korisnicima i svim građanima predstaviti zavičajno blago, učiniti je javno dostupnom i pretraživom, zaštititi je od uništavanja te uključiti digitalne reprodukcije kulturno-povijesne baštine u obrazovne procese. Digitaliziraju se značajni naslovi iz zavičajne periodike, značajne monografije, osječke stare razglednice, grafičke zbirke s motivima Osijeka te katalozi izložbi i zbornici radova sa skupova održanih u Osijeku. Digitalizacija zavičajne zbirke velik je doprinos u očuvanju spomeničke i kulturne baštine Osijeka, Slavonije, Hrvatske, u istraživanju kulturno-povijesnih prilika i duha vremena u kojem je

knjižnica nastajala, predmet je znanstvenih i stručnih istraživanja (u povijesti knjige, tiskarstva, čitanja, umjetnosti), kao i vrijedan muzejski predmet zbog estetske i dokumentarne vrijednosti knjige. Zavičajna zbirka ima prioritet u očuvanju građe kao dijela kulturnoga i društvenoga identiteta te očuvanju baštine Osijeka i Slavonije.

Primjenom novih tehnologija moguće je povezati razasute knjižnične zbirke u baštinskim ustanovama jer su one vrijedni izvori informacija za kulturnu povijest grada i regije te se istodobno naglašava značaj kako se treba odnositi prema kulturnoj baštini od nacionalne i regionalne važnosti.

PREDSTAVLJANJE PROVEDENOGA PROJEKTA DIGITALIZACIJE – ZBIRKA CROATIA LINE

Tihomir Tutek

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskoga primorja Rijeka
tihomir@ppmhp.hr

Svrha projekta digitalizacije Zbirke Croatia Line, odjela povijesti pomorstva, provođenoga u suradnji s tvrtkom *ArhivPro*, bila je pružiti korisniku brzu i preciznu informaciju uz užitak pregledavanja skenirane građe visoke rezolucije, a to se postiže primjenom Microsoft Silver Light sustava.

Fotografije su skenirane po zadanim naputcima Ministarstva kulture u visokoj rezoluciji te se poslije digitalne fotografije obrađuju po valjanim standardima visokokvalitetne obradbe digitalnih fotografija.

Skeniranje se provodilo pri rezoluciji od 400 dpi. Više od 1600 slika pohranjeno je u TIFF formatu kao *master* slike. Naknadno se slike obrađuju te se pretvaraju u JPEG format. Nakon što su

u sklopu repozitorija postavljene slike, pridodaju im se upisana osnovna polja iz M++-a. Na internetskoj stranici Muzeja postavljena je veza na digitaliziranu građu koja se u sklopu repozitorija tvrtke *ArhivPro* može pretraživati i pregledavati od korisnika.

Obradba i postavljanje digitalne fotografije na portal odnosi se na dokumente vezane za pomorsku baštinu Primorsko-goranske županije i grada Rijeke kao njezina središta. Na samome portalu postavljena je vrijedna građa koja je iznimno bitna za povijest grada Rijeke, kao i za njegov pomorski identitet s obzirom na samu važnost brodara *Croatia Line* za ovaj kraj.

Fotografije prikazuju razdoblje od kraja 1940-ih do 1990. godine. Osim fotografija brodova, postoji određeni broj fotografija časnika, zapovjednika brodova, članova posade i rukovodstva brodara *Jugolinija/Croatia Line*, odnosno nekadašnjih direktora.

4.

Biografije autora

Biografije autora

Bajuk, Lidija diplomirana je učiteljica, etnologinja i antropologinja, a trenutačno i doktorandica poslijediplomskoga studija hrvatske kulture. Do 1998. radila je kao učiteljica i knjižničarka, od 1998. kao samostalna umjetnica, a od 2012. kao asistentica u Institutu za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu. Za svoj književni i glazbeni rad primila je više državnih i međunarodnih nagrada. Objavila je sedam samostalnih zbirki pjesama, tri knjige proze, nekoliko udžbenika za glazbenu kulturu te više stručnih i znanstvenih radova i uredila dvije publikacije. Objavila je također i šest samostalnih etno audioalbuma i jedan kantautorski. Jedna je od utemeljitelja suvremene hrvatske etno scene 1994. godine. Okušala se kao scenaristica tv-emisija na etnološke teme, a povremeno vodi vlastite etnoedukativne radionice za djecu, mladež i odrasle. Potaknula je više terenskih etnografskih istraživanja o pučkoj pobožnosti i usmenim predajama u različitim dijelovima Hrvatske. U ime Udruge Matapur potaknula je i suorganizirala dva stručno-znanstvena skupa *Na bregima, med vodami – na tragu mitske, povijesne i duhovne kulture Gornjeg Međimurja* (Štrigova, 2012.) i *Hrvatska kajkavska glazbena baština* (Zagreb, 2012.). Autorica je projekta *Virtualni muzej tradicijske glazbe Međimurja* (www.mtraditional.com). Osmislila je Centar nematerijalne kulture Međimurja pred utemeljenjem. Članica je DHK-a, HDS-a, HED-a i MH.

Balog Vojak, Jelena radi kao dokumentaristica u Hrvatskome povijesnom muzeju od 2004. godine, gdje je 2010. izabrana u zvanje višega dokumentarista. Diplomirala je povijesne znanosti (2003.) na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Sudjelovala je na više skupova (1. skup muzejskih dokumentarista Hrvatske 2013.). Autorica je nekoliko radova iz područja muzejske dokumentacije, objavljenih u međunarodnim zbornicima CIDOC-a te suautorica radionica na temu standardizacije nazivlja u obradbi muzejske

građe. Voditeljica je poslova dokumentacijske službe u Hrvatskome povijesnom muzeju.

Čondić, Ivan rođen je 1968. godine u Zadvarju, općina Omiš, Hrvatska. Završio je Pedagošku akademiju, profesor je likovne kulture na Filozofskome fakultetu u Splitu, a diplomirao je 1994. godine. Godinu dana radio je u Osnovnoj školi Aržano i Područnoj školi Svib. Voditelj je više radionica stripa, autor je više samostalnih i skupnih izložbi. U Arheološkome muzeju Zadar radi od 1997. na radnome mjestu crtač-dokumentarist. Radi na poslovima izradbe terenske dokumentacije, muzejske dokumentacije, dizajniranja i izradbe plakata, pozivnica, kataloga, knjiga i sl.

Čučić, Vesna rođena je 1953. godine u Kotoru, Boka kotorska. Diplomirala je engleski jezik i književnost te francuski jezik i bibliotekarstvo. Magistrirala je s temom *Posljednja kriza Dubrovačke Republike*, a doktorirala je s temom *Prve tiskare i dubrovačko društvo (1783. – 1868.)*. U Dubrovačkim knjižnicama radila je od 1983. do 1993., a od 1993. do 2001. zaposlena je u Državnome arhivu u Dubrovniku. Od 2001. godine na mjestu je ravnateljice Dubrovačkih knjižnica. Objavila je knjigu *Posljednja kriza Dubrovačke Republike*, Zagreb – Dubrovnik, 2003. godine u izdanju HAZU i MH Dubrovnik. Objavljuje stručne i znanstvene radove (više od 30 radova), prijevode stručnih i literarnih tekstova na i s engleskoga i francuskoga jezika. Predsjednica je Matice hrvatske ogranaka Dubrovnik.

Čunčić, Marica rođena je 1951. godine u Velikoj Gorici. Diplomirala je, magistrirala i doktorirala na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Radila je na Rječniku hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika. Bila je dobitnica Fulbrightove stipendije. Predavala je na sveučilištima u SAD-u i Kanadi pa je stekla i kanadsko državljanstvo. U Staroslavenskom institutu

istražuje glagoljsku paleografiju, vodi digitalizaciju institutske građe, glavna je i odgovorna urednica znanstvenoga časopisa Slovo i ravnateljica je Instituta. Drži znanstvena i stručna predavanja, piše, uređuje i recenzira znanstvene i stručne članke i knjige iz područja filologije i katoličke duhovnosti.

Getliher, Danijela diplomirala je 1999. godine ruski jezik i informatologiju, smjer bibliotekarstvo na Filozofskome fakultetu u Zagrebu, a 2009. na poslijediplomskome znanstvenom studiju informacijskih znanosti Filozofskoga fakulteta u Zagrebu obranila je magistarski rad pod naslovom *Hrvatska mrežna neomeđena građa*. Zvanje višega knjižničara stekla je 2010. godine. Od 1999. godine zaposlenica je Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, a od 2012. godine voditeljica je ISSN ureda za Hrvatsku i Hrvatskoga ureda za ISBN i ISMN. Sudjeluje na stručnim i znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu te objavljuje radove na temu serijskih publikacija i identifikatora. Članica je Radne grupe za serijske publikacije Hrvatskoga knjižničarskog društva.

Grgić, Filip rođen je 1966. u Zagrebu. Znanstveni je savjetnik u Institutu za filozofiju i od 2012. njegov ravnatelj. Doktorirao je filozofiju na Sveučilištu u Zagrebu, a znanstveno se usavršavao i gostovao na sveučilištima u SAD-u, Velikoj Britaniji, Francuskoj i Mađarskoj. Područje njegova rada su metafizika i antička filozofija. Autor je nekoliko knjiga i više desetaka znanstvenih radova u Hrvatskoj i inozemstvu. Između ostaloga, voditelj je projekta *Digitalizacija i mrežno predstavljanje hrvatske filozofske baštine* na Institutu za filozofiju.

Grgić, Ilija rođen je 1966. godine u Donjem Svilaju, Bosanska Posavina, Republika Bosna i Hercegovina. Osnovnu i srednju školu pohađao je u razdoblju od 1972. do 1984. godine. Studirao je na Geodetskome fakultetu od 1985. do 1990. godine. Magistrirao je 2003. na Geodetskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu s radom

Specifičnosti geodetske osnove u tunelogradnji, a doktorirao je 2011. godine na istome fakultetu s radom *Teorijska i empirijska analiza specifičnih položajnih i visinskih mreža u graditeljstvu*. U razdoblju između 1990. i 1992. godine povremeno je radio u nekoliko manjih tvrtki u Münchenu. Od 1992. do 1997. godine radi u Ingenieurbüro Josef Nusko u Münchenu, na poslovima vezanim uglavnom za industrogradnju, niskogradnju i visokogradnju. Godine 1998. zapošljava se u Zavodu za fotogrametriju d.d. u Zagrebu, gdje ostaje do prelaska u Hrvatski geodetski institut 2003. godine u kojem je vodio niz projekata vezanih za osnovne geodetske radove. Nakon preuzimanja Hrvatskoga geodetskog instituta od Državne geodetske uprave postaje njezin zaposlenik. U rujnu 2012. godine imenovan je voditeljem službe državne granice. Član je Radne grupe za pripremu hrvatskoga stajališta pred arbitražnim sudom na kojem će se urediti pitanje hrvatsko-slovenske državne granice. Napisao je kao samostalan autor ili u suautorstvu 40-ak znanstvenih i stručnih radova koji su objavljeni u različitim časopisima ili predstavljeni tijekom rada različitih simpozija, a većina od njih je tematski proizišla iz brojnih aktivnosti koje je vodio u Hrvatskome geodetskom institutu.

Gržina, Hrvoje rođen je u Zagrebu gdje je, nakon klasične gimnazije, na Filozofskome fakultetu završio studij povijesti. Od 2005. godine radi u Fototeci Hrvatskoga državnog arhiva, trenutačno kao viši arhivist. Između 2008. i 2010. godine kao predstavnik Hrvatske sudjeluje u radu inicijative *Getty Conservation Institutea* iz Los Angelesa posvećene fotografiji kao integralnomu dijelu kulturne baštine te razvojnim strategijama zaštite zbirke fotografija u zemljama srednje, južne i istočne Europe. Godine 2011., kao dobitnik stipendije Northeast Document Conservation Centrea iz Andovera, boravi u Sjedinjenim Američkim Državama, stručno se usavršavajući u svim oblicima rada s fotografijama. U Hrvatskome državnom arhivu vodi radionicu *Povijesni fotografski procesi – identifikacija, obrada*

i zaštita te održava predavanja o fotografiji za studente različitih fakulteta. Izlagao je na nizu stranih i domaćih skupova te je autor više radova vezanih uz povijest i konzervaciju fotografija.

Hraste, Matilda inženjerka je matematike iz područja matematičke statistike i računarstva. Radi kao stručna suradnica na digitalizaciji knjižnične građe u Hrvatskome zavodu za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Diplomirala je 2010. godine na Prirodoslovno-matematičkome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Stručno se usavršavala na Universidade de Campinas u Campinasu (Brazil), gdje je radila kao dio tima na istraživačkome programiranju u Matlabu (primjena heksagona u metodi konačnih elemenata). Volontirala je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu na poslovima digitalizacije starih hrvatskih novina i časopisa. Pohađa izvanredni diplomski studij informacijskih znanosti (bibliotekarstvo) na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Klarin Zadavec, Sofija savjetnica je za digitalizaciju u Hrvatskome zavodu za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, koordinatorica je programa i projekata digitalizacije građe NSK te uspostave sustava digitalne knjižnice. Godine 2012. obranila je doktorski rad *Koncept funkcionalne granularnosti u organizaciji informacija digitalne knjižnice* na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Članica je IFLA-ine sekcije za novine, suradnica na projektu *Europeana Newspapers*, članica Radne grupe za Europsku knjižnicu i europsku digitalnu knjižnicu *Europeana Nacionalne i sveučilišne knjižnice* u Zagrebu, tehničkoga odbora Hrvatskoga zavoda za norme HZN/TO 46, Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije te uredništva *Vjesnika bibliotekara Hrvatske*. Izlagala je na domaćim i inozemnim skupovima, objavila je veći broj radova o organizaciji informacija, metapodacima i digitalizaciji.

Konfic, Lucija diplomirala je muzikologiju na Muzičkoj akademiji u Zagrebu (2005.) te bibliotekarstvo na Filozofskome fakultetu u Zagrebu (2008.). Od 2006. zaposlena je kao asistentica i voditeljica knjižnice u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe HAZU u Zagrebu. Od 2010. doktorandica je na Universität für Musik und darstellende Kunst u Grazu.

Kraus, Cvijeta diplomirana je sociologinja, stručna je suradnica u leksikografiji u Leksikografskome zavodu *Miroslav Krleža* te studentica Poslijediplomskoga doktorskog studija informacijskih i komunikacijskih znanosti na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Radi na izradbi korporativnih internetskih stranica Leksikografskoga zavoda koje su 2011. godine na natječaju VIDI Web Top 100 proglašene najboljima u kategoriji *Vladine organizacije i državne institucije*. Uključena je u projekt digitalizacije izdanja Leksikografskoga zavoda *Miroslav Krleža* te na projektu izradbe *online* izdanja Hrvatske enciklopedije (www.enciklopedija.hr).

Krpeljević, Ljiljana rođena je u Osijeku, gdje je završila osnovnu i srednju školu, smjer knjižničar-dokumentarist. Studij geografije završila je u Novome Sadu. Od 1989. godine radi u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek na Posudbenome odjelu za odrasle kao informatorica-specijalistica, a od 1996. godine voditeljica je Studijske čitaonice u čijem je sastavu i Zavičajna zbirka *Mursiana*. Trenutačno obavlja poslove voditeljice Razvojne matične službe Osječko-baranjske županije.

Kuzman Šlogar, Koraljka diplomirala je povijest, etnologiju i muzeologiju na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Na istome fakultetu stekla je zvanje magistre znanosti iz područja humanistike s radom *Feng shui: Etnološka analiza društveno-kulturnog fenomena* (2006.) te potom doktorirala s temom *Revitalizacija identiteta slovačkih Hrvata od 1989. do danas* (2012.).

Od 2001. zaposlena je u Institutu za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu (IEF) gdje osmišljava, vodi i nadzire ostvarivanje različitih projekata vezanih uz digitalizaciju i objavljivanje arhivske građe te vodi projekt razvoja digitalnoga repozitorija nematerijalne kulture. Članica je Hrvatskoga etnološkog društva (HED) i Međunarodnoga udruženja zvučnih i audiovizualnih arhiva (IASA). Kao predstavnicu IEF-a, MZOS ju je imenovao nacionalnom koordinatoricom Republike Hrvatske za aktivnosti vezane uz utemeljivanje DARIAH-ERIC konzorcija, a članica je i Radne skupine za izradu Strategije digitalizacije kulturne baštine do 2020. Autorica je niza znanstvenih i stručnih radova s područja kulturne antropologije i arhivistike. Sudjeluje na domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima te surađuje u nekoliko stručnih i znanstveno-istraživačkih projekata.

Lazanja Dušević, Marija diplomirana je povjesničarka umjetnosti, dokumentaristica u Muzeju grada Rijeke, autorica je muzejskih projekata *Glazbeni CD Sopnja i kanat – izvorna pučka glazba otoka Krka, Istre i Primorja*, *Digitalizacija zbirke umjetničkog obrta*, *ONLINE izložbe na internet stranicama*, *Vodič po sekundarnih dokumentaciji*. Sudjelovala je kao stručna suradnica u nizu muzejskih projekata, kao npr. *Riječki torpedo – prvi na svijetu*, *Adamićevo doba 1780. – 1830.*, *Emigration from Central Europe to America*, *Ninoslav Kučan*, *Čarobna igla – zbirka gramofona i riječke diskografije*, *Mornarička akademija*, *Akvizicije*, *Willy-zlatne godine filmskog plakata* i dr.

Lebinac, Silvio zaposlen je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu na poslovima pripreme novina za mikrofilmiranje u Odjelu zaštite i pohrane. Diplomirao je filozofiju i povijest na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Na istome fakultetu diplomirao je na izvanrednome studiju bibliotekarstva s temom *Mikrofilmiranje kao priprema novina za digitalizaciju 2007. godine*. U Vjesniku bibliotekara Hrvatske objavljen mu je stručni rad na

temu pripreme novina za mikrofilmiranje i digitalizaciju. Bio je član Komisije za zaštitu knjižnične građe.

Ljubešić, Nikola docent je na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Područje mu je interesa obradba prirodnoga jezika s posebnim naglaskom na izgradnji velikih korpusa iz *online* izvora, njihovoj višerazinskoj jezičnoj obradbi te crpljenju jezičnoga znanja iz tako prikupljenih i obrađenih podataka. Tijekom istraživačkoga rada boravio je na City University u Londonu, University of Pennsylvania u SAD-u, tvrtki *Prompsit* u Elche (Španjolska) te Institutu *Jožef Stefan* u Ljubljani. Bio je suradnik u nizu nacionalnih i europskih projekata te je trenutačno lokalni koordinator europskoga projekta na temu strojnoga prevođenja.

Majlinger-Tanocki, Inge rođena je 1964. u Osijeku. Diplomirala je 1989. godine, kada stječe stručni naziv profesorice hrvatskoga ili srpskoga jezika i književnosti u Osijeku, Pedagoški fakultet. Od 1992. zaposlena je u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek. Godine 1994. nakon položenoga stručnog ispita stječe stručno zvanje diplomirane knjižničarke. Od 1997. do 2005. obavlja poslove voditelja Posudbenoga odjela za odrasle, radi na predmetnome označivanju, a od 2010. obavlja poslove voditelja Odjela obrade GISKO. Godine 2013. stječe akademski stupanj magistre znanosti iz znanstvenoga područja društvenih znanosti, znanstvenoga polja informacijskih i komunikacijskih znanosti, a znanstvene grane knjižničarstva.

Marin, Anita profesorica je filozofije i informacijskih znanosti, smjer arhivistika te diplomirana knjižničarka. Od 2003. radi u Odsjeku za hrvatsku retrospektivnu bibliografiju knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Sudjeluje na stručnim i znanstvenim skupovima. Voditeljica je trogodišnjega projekta NSK *Digitalizacija hrvatskih knjiga za virtualnu zbirku*

Reading Europe: European culture through the book.

Maršić, Robert rođen je 1975. u Zadru. Završio je klasičnu filologiju na Filozofskome fakultetu u Zadru. Diplomirao je 2003. godine. Stalno je zaposlen u Arheološkome muzeju od 2008. godine na radnome mjestu dokumentarista.

Martinić Jerčić, Marin rođen je 1979. godine u Zagrebu. Stručni je suradnik u Institutu za filozofiju od 2012. godine. Uže područje djelatnosti kojom se bavi vezano je uz obradu i digitalizaciju građe i ostavštine te spisâ iz hrvatske filozofske baštine. Sudjeluje u izgradnji mrežne stranice posvećene digitalnoj baštini hrvatskih filozofa. Doktorand je na poslijediplomskom doktorskom studiju Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Martinović, Sonja profesorica je komparativne književnosti i latinskog jezika i rimske književnosti i diplomirana knjižničarka. Godine 1995. diplomirala je komparativnu književnost kod prof. dr. sc. Andree Zlatare, a studij knjižničarstva 1996. kod prof. dr. sc. Aleksandra Stipčevića. Godine 2012. magistrirala je temom *Pjesnički opus Marka Faustina Galjufa: carmina meditata i carmina extemporanea* na Odsjeku za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu uz mentorstvo prof. dr. sc. Andree Zlatare. Od 1995. radi u Središnjoj informacijskoj službi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, gdje, uz tekuće poslove, sudjeluje u pripremama bibliografija, izložbi i kataloga izložbi. Sudjelovala je u pripremi građe za izradbu bibliografije *Smrt Smail-age Čengića, Ivan Mažuranić*. Priedila je sljedeće bibliografije i kataloge izložbi: *Ma viruj mi, moj štioče poštovani: Andrija Kačić Miošić (1704. – 2004.)*; *Marin Držić: bibliografija*; *Stav'te Držića u knjiž(n)icu*; *Jedan po jedan dohodu vlastela*; *Stanko Vraz u Nacionalnoj i Sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu*; *Pavao Ritter Vitezović u Zbirci rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*.

Merkaš, Davor diplomirani je muzikolog i glazbeni publicist te voditelj Muzičkoga informativnog centra. Završio je studij muzikologije na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije u Zagrebu. Uz studij muzikologije, od 1990. do 1992. studirao je germanistiku i filozofiju na zagrebačkome Filozofskom fakultetu, a isti studij nastavio je godine 1992. na Bečkome Sveučilištu (Universität Wien), i to predmete muzikologiju, filozofiju te njemačku filologiju. Od 1995. do 1999. na Bečkome konzervatoriju (Konservatorium der Stadt Wien) kao izvanredni student studirao je čembalo u klasi prof. Thomasa Schmögnera, sviranje generalbasa, kao i izvedbenu praksu glazbe u razdoblju baroka. Godine 2005. vratio se u Zagreb i preuzeo mjesto voditelja Muzičkoga informativnog centra Koncertne direkcije Zagreb. Na Bečkome sveučilištu primljen je na postdiplomski studij muzikologije (Studium zur Erwerbung des Doktorates der Philosophie – Fachgebiet: Historischer Musikwissenschaft) s temom dizertacije *Simfonijski opusi iz 'praškog perioda' hrvatskog skladatelja Josipa Mandića*. Godine 1999. u Beču je utemeljio Udruženje za promicanje hrvatske glazbe (Verein zur Förderung der kroatischen Musik). Pokretač je projekata *Noina arka*, *Hrčak* i *Živi skladatelj* koji imaju bitnu zadaću zaštite, čuvanja i pohrane hrvatske glazbene baštine. Suradivao je u Glazbenome leksikonu Hrvatskoga leksikografskog zavoda, a znanstveni članci objavljavani su mu i u muzikološkim časopisima *Arti musices* te zborniku *Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*.

Mihalić, Tatjana rođena je 1975. u Zagrebu. Diplomirala je 1999. muzikologiju na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu. U akademskoj godini 1995./1996. dobitnica je posebne Rektorove nagrade na projektu *Sređivanje i obradba glazbenih izvora u Hrvatskoj*. Diplomirala je bibliotekarstvo 2002. na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a 2012. obranila je doktorsku disertaciju. Od 2010. stječe zvanje višega knjižničara. Članica je Komisije za glazbene knjižnice i zbirke pri Hrvatskome

knjižničarskom društvu, Hrvatske udruge muzičkih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara te Hrvatskoga muzikološkog društva. Od 2007. predsjednica je RILM-ove komisije za Hrvatsku, najveće svjetske glazbene bibliografske baze, sa sjedištem u New Yorku. Od 2000. zaposlena je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a od 2006. kao voditeljica Zbirke muzikalija i audiomaterijala NSK. Sudjelovala je na više domaćih i međunarodnih stručnih skupova koji uključuju teme iz glazbenoga knjižničarstva.

Miletić Drder, Mira rođena je 1966. u Zagrebu. Diplomirala je geografiju i povijest na Prirodoslovno-matematičkome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Odsjeku za informacijske znanosti diplomirala je knjižničarstvo, gdje je stekla i akademski stupanj magistre znanosti iz znanstvenoga područja društvenih znanosti, a znanstvenoga polja informacijskih znanosti. Doktorirala je na temu *Kartografske zbirke u Hrvatskoj: model virtualnog povezivanja* te stekla akademski stupanj doktorice znanosti iz znanstvenoga područja društvenih znanosti, a znanstvenoga polja informacijskih i komunikacijskih znanosti. Zaposlena je niz godina u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu kao voditeljica Zbirke zemljopisnih karata i atlasa. Kao knjižničarska savjetnica sudjeluje u stručnome i edukativnome radu svih područja knjižnične djelatnosti. Suradnica je međunarodnih udruženja kartografskih stručnjaka koji se bave kartografskom građom, poviješću kartografije i digitalnim kartografskim kulturnim nasljeđem. Sudjelovala je na brojnim stručnim skupovima te objavljivala stručne radove o kartografskoj građi i kartografskim zbirkama. U svojem radu surađuje s brojnim ustanovama i stručnim udruženjima u Hrvatskoj i inozemstvu.

Petek, Dubravka rođena je u Zagrebu, gdje je pohađala osnovnu i srednju školu te studij filozofije i komparativne književnosti

na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na kojem je i diplomirala. Godine 1997. položila je stručne ispite za diplomiranu knjižničarku i obranila stručni rad s temom *Leibniz kao bibliotekar: theoria cum praxis*. Od 1996. godine zaposlena je u Gradskoj knjižnici u Zagrebu gdje radi najprije kao diplomirana knjižničarka-informatorica u Informativno-posudbenome odjelu Gradske knjižnice, a potom u zbirci *Zagrabiensia* kao njezin voditelj. Članica je projektnoga tima Digitalizirane zagrebačke baštine od samoga početka 2007. godine. U sklopu osnovnoga projekta, sadržajno je osmislila cjelinu *Zagreb na pragu modernoga doba* koja je priređena kao nakladnička cjelina i kao multimedijalna virtualna izložba te projekt *Priznanja zagrebačkih društava*. Održala je veći broj predavanja i predstavljanja za stručnu javnost kojima je predstavila zavičajnu zbirku *Zagrabiensia* te objavila nekoliko stručnih članaka vezanih uz tematiku *Zagrabiensie*.

Raguž, Paula rođena je u Dubrovniku 1973. godine. Diplomirala je engleski jezik i književnost te informatologiju – smjer muzeologija i bibliotekarstvo. Radila je kao profesorica engleskoga jezika i književnosti u XV. gimnaziji u Zagrebu od 1998. do 2005., a od 2005. do 2006. u Ekonomskoj i trgovačkoj školi u Dubrovniku. U Dubrovačkim knjižnicama radi od 2006. godine. Sudjeluje na stručnim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu.

Sambolić, Siniša diplomirao je 2005. godine na Fakultetu organizacije i informatike, stručnome studiju *PITUP* te stekao zvanje informatičar. Od 2005. do 2007. godine radi u privatnome sektoru na poslovima dizajna i razvoja internetskih stranica. Od 2007. godine zaposlen je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu u Odjelu za informacijske tehnologije u zvanju webmastera.

Silić Švonja, Andreja rođena je 1969. u Rijeci, gdje je diplomirala i stekla zvanje profesorice hrvatskoga jezika i književnosti. Dvije godine radila je u srednjoškolskome obrazovnom sustavu, i to u Medicinskoj školi i Salezijanskoj klasičnoj gimnaziji u Rijeci. Od 1997. zaposlena je u Gradskoj knjižnici Rijeka. Na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1999. godine stekla je zvanje diplomirane knjižničarke. U svojoj je knjižnici voditeljica za projekte digitalne knjižnice te radi u Službi za koordinaciju programa i usluga i odnose s javnošću. Dragocjeno međunarodno iskustvo stekla je aktivno sudjelujući u projektima Gradske knjižnice Rijeka pod okriljem Europske komisije: *PubliCA*, *PULMAN-XT* i *AccessITplus* i trenutačno *LoCloud*. Predsjednica je Stručnoga vijeća Gradske knjižnice Rijeka. Članica je Knjižničarskoga društva Rijeka te Hrvatskoga knjižničarskog društva. Dobitnica je Nagrade Eva Verona.

Starčević Stančić, Irina rođena je u Zagrebu 1974. godine. Diplomirala je na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, smjer Organizacija i management. Od 2000. u Leksikografskome zavodu *Miroslav Krleža* radi na projektima *Hrvatska bibliografija*, *Thesaurus*, *Hrvatski osobnik*, *Portal znanja* (<http://enciklopedija.lzmk.hr>), a od 2011. je leksikograf i izvršna urednica *online* izdanja Hrvatske enciklopedije (www.enciklopedija.hr). Studentica je poslijediplomskoga doktorskog studija informacijskih i komunikacijskih znanosti na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Sudjelovala je u projektu izradbe korporativnih internetskih stranica Leksikografskoga zavoda koje su 2011. godine na natječaju VIDI Web Top 100 proglašene najboljima u kategoriji *Vladine organizacije i državne institucije*. Uključena je i u projekt digitalizacije izdanja Leksikografskoga zavoda *Miroslav Krleža*.

Šamec Flaschar, Indira diplomirala je povijest i etnologiju te knjižničarstvo na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Od 1995. godine zaposlena je kao voditeljica specijalne knjižnice Strossmayerove galerije starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Iznimnu pozornost u dosadašnjem stručnom radu posvetila je izradbi opsežne analitičke bibliografske baze o povijesti nastanka galerijske zbirke, sakupljanju umjetničkih djela, povijesti njihova istraživanja i izlaganja od 1842. do današnjih dana. Surađuje na projektu *Digitalna zbirka HAZU i Europeana Cloud* (dio ICT PSP projekta), obrađujući digitalnu zbirku odabranih umjetničkih djela europskih slikarskih škola od 14. do 19. stoljeća. Pokrenula je program digitalizacije Kataloga zbirke i priloga iz hemeroteke Strossmayerove galerije starih majstora HAZU te priprema digitalizaciju galerijske fotografske zbirke – *Schneiderov fotografski arhiv* hrvatske spomeničke baštine.

Šebalj, Josip radi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu od 2009. godine, a trenutačno radi na digitalizaciji građe te poslovima zaštite digitalne građe. Na Odjelu za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru završio je 2008. za prvostupnika knjižničarstva, a na Odjelu informacijskih znanosti na Filozofskome fakultetu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku završio je za magistra informatologije.

Šinkić, Zdenka radi kao informatičarka u Hrvatskome povijesnom muzeju od 2007. godine. Diplomirala je na Prirodoslovno-matematičkome fakultetu. Sudjelovala je na 1. skupu muzejskih dokumentarista Hrvatske 2013. godine. Voditeljica je informatičkih poslova i multimedijalnih projekata. Sudjeluje u digitalizaciji muzejske građe Hrvatskoga povijesnog muzeja. U izložbenoj djelatnosti autorica je multimedijalnih proizvoda te suautorica radionica na temu standardizacije nazivlja u obradbi muzejske građe. Surađivala je na projektu izradbe internetskih stranica Hrvatskoga povijesnog muzeja, kao i *online memory* igrica.

Špoljarić, Marijana rođena je 1984. godine u Osijeku. Diplomirala je 2008. godine na Filozofskome fakultetu u Osijeku, gdje stječe zvanje diplomirane knjižničarke i profesorice hrvatskoga jezika i književnosti. Doktorandica je na poslijediplomskome studiju *Društvo znanja i prijenos informacija* iz polja informacijskih znanosti na Sveučilištu u Zadru. U Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici zaposlena je 2008. godine na poslovima katalogizacije. Trenutačno je koordinatorica Studijske čitaonice te koordinatorica Američkoga kutka Osijek.

Topić, Nada rođena je 1977. godine. Diplomirana je knjižničarka te profesorica hrvatskoga jezika i književnosti. Od 2005. zaposlena je u Gradskoj knjižnici Solin na poslovima diplomirane knjižničarke. Autorica je više stručnih i znanstvenih članaka. Studentica je treće godine poslijediplomskoga studija *Društvo znanja i prijenos informacija* na Sveučilištu u Zadru, na kojem je u rujnu 2012. godine obranila sinopsis disertacije *Uloga splitske knjižare Morpurgo u razvoju kulture čitanja u drugoj polovici 19. i prvoj polovici 20. stoljeća*.

Tutek, Tihomir rođen je 1979. u Rijeci, gdje je završio osnovnu školu. Srednju elektrotehničku školu, smjera tehničar za računarstvo završio je u Rijeci 1997. godine. Diplomirao je pedagogiju i informatiku na Filozofskome fakultetu u Rijeci 2005. godine. Od 2001. do 2009. godine radi kao tehničar i predavač informatičkih predmeta i tečajeva u privatnim školama (Unisoft, Eurosoft, OŠ Grivica, Expert) te kao webmaster, tehničar i administrator u privatnome web-studiju *Eurosoft*. Od svibnja 2009. godine zaposlen je kao muzejski informatičar u Pomorskome i povijesnom muzeju Hrvatskoga primorja Rijeka. Stručni ispit položio je 2010. godine. U muzeju je svojim interaktivnim predstavljajima sudjelovao na više izložbi (*Revolucionarna 1848. u Rijeci, Ars Erotica, Po svjetskim morima, D'Annunzio – Božić 1920., Zlatni trag, Titanic-Carpathia*) te u

stalnome postavu (*Jedra Kvarnera*). Sudjelovao je u organizaciji Skupa dokumentarista – *Dokumentacija danas* 2013. godine na kojem je održao predavanje pod nazivom *Web aplikacija pri procesu dokumentacije*. Sudjelovao je posterskim izlaganjem na 17. seminaru *Arhivi, knjižnice, muzeji* 2013. godine naslovom *ArtMemoRi – online igra Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka*.

Vrana, Radovan rođen je 1970. godine. Od 1996. godine radi na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Godine 1999. magistrirao je iz područja društvenih znanosti radom *Načela i postupci oblikovanja digitalnih knjižnica*. Godine 2003. obranio je doktorsku disertaciju pod naslovom *Utjecaj mrežnih izvora informacija na razvoj znanstvene komunikacije u društvenim znanostima u Hrvatskoj*. Sudjelovao je u više projekata, među kojima se izdvajaju *Organizacija, očuvanje i uporaba hrvatske knjižne baštine i Organizacija, upravljanje i razmjena znanja u elektroničkom obrazovnom okruženju*. Područja su mu interesa digitalne zbirke i knjižnice, informacijska tehnologija u knjižnicama kao potpora knjižničnim službama i uslugama, upravljanje knjižnicama te znanstveno komuniciranje. Autor je i suautor više znanstvenih i stručnih radova iz navedenih područja interesa.

Vrbanić, Vilena završila je preddiplomski studij muzikologije i diplomski studij historijske muzikologije na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Od 2006. do 2011. sudjelovala je na arhivističkim radionicama za studente muzikologije u Dubrovniku. Kao članica Hrvatskoga muzikološkog društva sudjeluje na godišnjim skupovima od 2010. godine. Izlagala je na međunarodnim konferencijama u Sloveniji, Engleskoj, Turskoj i Italiji. Od 2012. radi u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe HAZU. Od 2013. suradnica je na projektu *Glazbene migracije u rano moderno doba: susreti europskog istoka, zapada i juga*.

4.

Dan Europeane

Pozdravni govor glavne ravnateljice Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Poštovani sudionici, drage kolegice i kolege,

zadovoljstvo mi je i čast pozdraviti vas na otvaranju Dana Europeane. Izuzetno mi je drago što Nacionalna i sveučilišna knjižnica (NSK) u Zagrebu sudjeluje u organizaciji ovog važnog okupljanja stručnjaka iz baštinskih ustanova Republike Hrvatske i predstavnika Zaklade Europeana.

Područje digitalizacije kulturne baštine već se potvrdilo kao područje suradnje različitih struka i područja jer zahtijeva interdisciplinarni pristup provedbi pojedinih segmenata projekata i poslovanja s digitalnim preslikama objekata kulturne baštine. Digitalizacija potiče na nova promišljanja i interpretaciju samog objekta kulturne baštine, nudi nove tehničke mogućnosti njegova istraživanja i usporedbe, okuplja građu i korisnike te potiče kreativnost.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu postala je punopravnom članicom Europske knjižnice još 2005. godine te od tada sustavno dostavlja Europskoj knjižnici bibliografske zapise iz kataloga NSK, predstavljajući hrvatsku pisanu baštinu europskim čitateljima i istraživačima. Prvi metapodaci iz Republike Hrvatske dostavljeni su Europeani 2010. godine iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu njezinim sudjelovanjem u izradi virtualne izložbe *Europa čita (Reading Europe)* kada je dostavila podatke o najvrednijoj digitaliziranoj knjižnoj građi. Kao članica Europske knjižnice, NSK koristi infrastrukturu Europske knjižnice za dostavu metapodataka Europeani, što je regulirano i ugovorom. U Europeani je trenutačno dostupno oko 2500 jedinica građe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, premda se pretraživanjem portala Europeane ti skupni podaci ne mogu saznati.

Kako bi osigurala metapodatke u formatu koji zahtijeva Europeana, NSK je 2012. godine započela uspostavu prve verzije vlastitog agregatora što je omogućilo dostavu metapodataka dvije zbirke digitalne građe NSK (Hrvatski arhiv weba - HAW, Digitalni akademski repozitorij - DAR). Dostava metapodataka Europeani iz NSK trenutačno teče otežano budući da održavanje i razvoj agregatora NSK nisu nastavljeni zbog financijskih ograničenja. Dostavu metapodataka dodatno otežava i nemogućnost uspostave cjelovite infrastrukture sustava digitalne knjižnice i objave do sada digitalizirane građe.

Valja podsjetiti da je NSK započela projekte digitalizacije građe još 1992. godine, a redovni program digitalizacije građe iz zbirke građe posebne vrste i općeg fonda knjižnice uspostavljen je 2005. godine. U 2009. NSK je započela izgradnju sustava digitalne knjižnice izradom modula za upravljanje digitaliziranim starim hrvatskim novinama i časopisima. Godine 2010. razvijen je dio sustava za disertacije i znanstvene magistarske radove, a 2011. uspostavljen je sustav za masovni unos građe i OCR te agregator metapodataka. Protekle dvije godine u Knjižnici se radi na uspostavi sustava za upravljanje digitalnom knjigom te sustavu prihvata obveznog primjerka e-knjige. U nedostatku primjerenog tehničkog rješenja, NSK nije u mogućnosti predstaviti javnosti svu digitaliziranu građu te dostaviti Europeani metapodatke ostalih značajnih zbirki (digitalizirana vizualna građa, karte, zvučna građa, note, rukopisi itd.).

Primjenom programskih rješenja otvorenog kôda i angažmanom vlastitih tehničkih i kreativnih snaga, prošle je godine izrađena mrežna stranica *Zvuci prošlosti* i objavljen sadržaj digitaliziranih gramofonskih ploča na 78 okretaja kao i virtualne zbirke djela Ruđera Boškovića i Antuna Gustava Matoša. NSK planira nastaviti primjenu takvih prezentacijskih modula koji ne nadomještaju nedostatak temeljne infrastrukture za upravljanje digitalnom građom, ali osiguravaju predstavljanje digitalizirane građe kroz kreativno virtualno okupljanje digitalnog sadržaja različitih zbirki Knjižnice.

Kako bismo donekle prevladali probleme dodjele trajnih identifikatora digitalnim objektima, u 2014. godini NSK je započela s razvojem *Središnjeg sustava za dodjelu URN:NBN-a*. Sustav će osigurati dodjelu jedinstvenih identifikatora digitalne građe Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, ostalim hrvatskim knjižnicama te drugim zainteresiranim ustanovama. Planira se daljnji razvoj upisnika digitalnih preslika kako bi se osigurao relevantan izvor podataka za koordinaciju digitalizacije knjižne građe.

Od ostalih aktivnosti vezanih za Europsku knjižnicu i Europeanu, valja istaknuti da je Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu postala 2013. godine pridruženim članom projekta *Europeana Newspapers*, sudjelovala je u dostavi metapodataka projektu *PartagePlus* u suradnji s Muzejom za umjetnost i obrt te izradi virtualne izložbe *Znanost i strojevi* (Science & Machines) Europske knjižnice. U srpnju 2013. NSK je predstavljena kao knjižnica mjeseca na portalu Europske knjižnice te na njezinim profilima na Facebooku i Twitteru. Tijekom jednomjesečne kampanje promovirana je NSK, njezina djelatnost i zbirke, a djelatnost Europske knjižnice predstavljena je na portalu NSK. Kampanja je imala značajan odjek u medijima i mrežnom okruženju.

Od ostalih suradničkih međunarodnih aktivnosti ističem da su digitalizirane i digitalne disertacije Sveučilišta u Zagrebu pohranjene u *Digitalnom akademskom repozitoriju* (DAR) postale dijelom portala DART-Europe – središnjega Europskog portala digitalnih disertacija. Također, normativna baza podataka NSK s pola milijuna zapisa postala je dijelom međunarodnog virtualnog skupnog kataloga VIAF. Sudjelovanjem u toj međunarodnoj bazi, podaci o hrvatskim autorima i ostali normativni podaci dostupni su u globalnome okruženju.

Željela bih zahvaliti svim sudionicima Dana Europeane koji će svojim izlaganjima pridonijeti uspješnom predstavljanju

Četvrti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata

Europeane i njezinih brojnih projekata hrvatskoj zajednici baštinskih ustanova. Zakladi Europeana, Institutu za razvoj i međunarodne odnose i Ministarstvu kulture Republike Hrvatske zahvaljujem na suorganizaciji. Zahvaljujem i dr. sc. Aleksandri Uzelac bez čijeg marljivog zalaganja Dan Europeane ne bi bilo moguće ostvariti te organizacijskom odboru Dana Europeane.

I na kraju, želim vam svima puno uspjeha u radu.

Dunja Seiter-Šverko, prof.
Glavna ravnateljica
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Pozdravni govor voditeljice Ureda za kulturu i komunikaciju Instituta za razvoj i međunarodne odnose

Poštovani sudionici,

veseli me da vas mogu pozdraviti danas na Danu Europeane kojim smo željeli predstaviti Europeanu i kompleksan suradnički ekosustav koji podupire ovu platformu kako bismo hrvatsku zajednicu baštinskih ustanova upoznali s postojećim prilikama za suradnju.

Zahvaljujem svim suorganizatorima koji su se odazvali prijedlogu za suorganizaciju Dana Europeane – Zakladi Europeana (*Europeana Foundation*), Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu i Ministarstvu kulture Republike Hrvatske.

Zahvaljujem kolegama iz Zaklade Europeana i iz Plurioneta, kao i kolegama iz Hrvatske koji surađuju na Europeaninim projektima što su se odazvali pozivu na sudjelovanje na Danu Europeane i pristali podijeliti svoja iskustva.

Dan Europeane organiziran je u okviru IRMO-ovih aktivnosti u okviru projekta *Europeana Awareness*. *Europeana Awareness* je *Best Practice Network* koju koordinira Zaklada Europeana (*Europeana Foundation*) i koji se provodi u okviru *ICT Policy Support Programme – Competitiveness and Innovation Framework Programme*. Cilj projekta je promoviranje Europeane među korisnicima, *policy makerima*, te organizacijama koje djeluju u području kulturne baštine u svim zemljama članicama EU, kako bi se potaknulo korištenje resursa i aktivan doprinos kulturnih institucija gradnji resursa na portalu te kako bi se prepoznala važnost baštine u ekonomskom razvoju suvremenog društva i osigurao prijenos znanja.

Europeana je vjerojatno najambiciozniji europski kulturni projekt. Kada je 2008. godine portal pokrenut, na njemu se moglo pronaći oko dva milijuna digitalnih objekata – knjiga, zemljopisnih

karata, novina, časopisa, fotografija i audiovizualnog materijala. U naredne dvije godine količina na portalu dostupnog sadržaja dostigla je 15 milijuna digitalnih objekata, a 2013. godine taj broj je premašio 30 milijuna. Ovako brzom Europeaninom razvoju pridonosi preko 2300 partnera koji svoj sadržaj čine dostupnim putem Europeanog portala. Oko 30 projekata koje financira Europska komisija trenutačno u svom fokusu imaju Europeanu i pridonose razvoju specifičnog sadržaja na portalu ili pak razvoju softverskih alata koji omogućuju kulturnim institucijama da svoje metapodatke konvertiraju u *Europeana Data Model* i učine svoj sadržaj dostupnim putem Europeane.

U početnom je razdoblju fokus usmjeren na funkciju Europeane kao portala za krajnje korisnike i na agregaciju sadržaja. Kontinuirano agregiranje kulturnog sadržaja predstavlja važan aspekt rada Europeane, stoga se naponi Europeane usmjeruju na to da se dostupni sadržaj što šire koristi, za što su bitni elementi korištenje licenci za otvoreni pristup i osiguranje kvalitete metapodataka.

Osim aktivnosti vezanih uz agregaciju sadržaja – osiguranja adekvatne infrastrukture, unapređenje kvalitete metapodataka i razvoja adekvatnih modela podataka – Europeana se sve više pozicionira kao platforma kroz koju kulturna zajednica surađuje i razvija okružje koje omogućuje kulturnim djelatnostima daljnje korištenje dostupnog sadržaja ili za, primjerice, istraživačke, obrazovne ili turističke svrhe. Tako se, primjerice, kroz projekt *Europeana Cloud* pridonosi gradnji infrastrukture za znanstvenu zajednicu kroz koju bi istraživači mogli jednostavnije koristiti dostupne skupove podataka. Projektima poput *Europeana Creative* i *Europeana Labs*, koji stvaraju platforme gdje kulturne djelatnosti mogu pronaći sadržaj, tehnologiju i dokumentaciju koju mogu koristiti za razvoj novih aplikacija ili usluga, krajnji je cilj osigurati da kulturni sadržaji budu široko korišteni te kroz bolji pristup baštini poduprijeti ekonomski rast.

Pomak u radnom fokusu od portala ka platformi odražava se i u načinima na koji Europeana distribuira dostupni sadržaj. Osim što se trude privući korisnike na portal, sve se veća pažnja usmjeruje na podizanje vidljivosti kroz omogućivanje da se dostupni sadržaj može ponovo koristiti na drugim platformama koji svojim ciljanim korisnicima prenosi onaj dio sadržaja koji ih zanima i u primjerenom obliku (primjerice putem Wikipedije). *Europeana API* jedan je od alata koji Europeana razvija kako bi omogućila ponovno korištenje podataka u aplikacijama ili uslugama razvijenim u području kulturnih djelatnosti. Korištenje sadržaja na drugim platformama često prođe neopaženo kod ustanova imatelja sadržaja. Stoga Europeana, kao dodanu vrijednost za svoje partnere koji dostavljaju sadržaj, razvija i alate kojima je moguće pratiti korištenje i distribuciju njihovih podataka putem Europeane.

Europeana je također i suradnička platforma za djelatnike u kulturi koji se bave digitalnom baštinom. Europeanina profesionalna zajednica ili Mreža Europeane (*Europeana Network*) je stručna zajednica koju trenutačno čini više od 800 djelatnika u kulturi iz muzeja, knjižnica, arhiva, znanosti i kulturnih djelatnosti koji rade na projektima kojima je cilj unaprijediti pristup europskoj digitalnoj baštini. Mreža omogućuje dijalog te razmjenu informacija i znanja o temama bitnim za razvoj digitalne baštine poput pitanja vezanih uz agregaciju sadržaja, interoperabilnost, autorska prava ili pitanja komunikacije s krajnjim korisnicima. Portal namijenjen profesionalnim korisnicima – *Europeana Professional* – osigurava infrastrukturu i komunikacijski kanal za razmjenu znanja. Godišnji sastanci mreže te različite radionice prilika su za susrete i razmjenu znanja, dok se kroz brojne radne grupe članovi mreže mogu uključiti u rješavanje određenih pitanja u području digitalne baštine poput primjerice javno-privatnog partnerstva, korisničkog sadržaja ili različitih tehničkih pitanja.

Europeana predstavlja kompleksan ekosustav koji da bi osigurao svoju održivost mora uspostaviti ravnotežu sustava

Četvrti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata

u kojemu je vidljiva obostrana korist partnerskih institucija i Europeane i u kojemu se kroz sinergiju stvara dodana vrijednost njihovog rada.

Nadam se da će današnji susret pridonijeti boljem razumijevanju mogućnosti za razvoj digitalne kulture koje nam Europeana otvara kroz svoj kompleksni suradnički ekosustav.

dr. sc. Aleksandra Uzelac
voditeljica Odjela za kulturu i komunikacije
IRMO - Institut za razvoj i međunarodne odnose

4.

O Danu Europene

O Danu Europeane

U okviru aktivnosti projekta *Europeana Awareness*, usmjerenog na osvještavanje šire zajednice o mogućnostima suradnje s *Europeanom*, Institut za razvoj i međunarodne odnose (IRMO) u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu (NSK), Ministarstvom kulture Republike Hrvatske i Zakladom *Europeana (Europeana Foundation)* organizira *Dan Europeane* s ciljem boljeg predstavljanja *Europeane* i njezinih raznih projekata hrvatskoj zajednici baštinskih ustanova te sa svrhom upoznavanja te zajednice s postojećim prilikama za suradnju.

Program Dana *Europeane* podijeljen je u tri radna dijela. U prvom dijelu *Europeana – od portala do platforme* predstavnici *Europeane* Joris Pekel, Ad Pollé i Frank Thinness predstaviti će rad *Europeane* kroz različite projekte: *Europeana – kultura dostupna svima; Od rata do interneta: Europeana 1914.-1918.; Projekt Europeana Creative: korištenje sadržaja u otvorenom pristupu.*

U središnjem dijelu Dana *Europeane* održat će se okrugli stol pod nazivom *Hrvatska iskustva s Europeanom: koristi i prepreke u suradnji*. Predstavnici hrvatskih ustanova koje su sudjelovale u *Europeaninim* projektima predstaviti će svoja iskustva rada na projektima, koristi koje imaju od sudjelovanja na projektu, ali i probleme s kojima se suočavaju.

Program Dana *Europeane* završit će održavanjem dvije paralelne radionice – prvu radionicu, pod nazivom *Autorska prava i licence – kako odabrati odgovarajući licencu?*, vodit će Joris Pekel iz Zaklade *Europeana*. Druga radionica predstaviti će *Europeanin* projekt o Prvom svjetskom ratu *Europeana, sadržaji korisnika i vi – kampanja javnog prikupljanja sadržaja hrvatskih građana u sklopu projekta Europeana 1914.-1918.* Radionicu će voditi Ad Pollé, iz Zaklade *Europeana*, viši koordinator za projekte vezane za sadržaje korisnika i voditelj projekta *Europeana 1914.-1918.*, koji će i predstaviti mogućnosti suradnje hrvatskih ustanova u tom projektu.

4. Program

Dan Europeane

11. travnja 2014.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

PROGRAM

09:00 – 10:00 **Obilazak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu**

09:30 – 10:00 **Prijava sudionika**

10:00 – 10:15 **Pozdravni govori**

Dunja Seiter-Šverko, glavna ravnateljica
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Aleksandra Uzelac, voditeljica Odjela za kulturu
i komunikacije Instituta za razvoj i međunarodne
odnose

10:15 – 10:45 **Tamara Perišić**, pomoćnica ministrice kulture
Republike Hrvatske
Nacionalni agregator

10:45 – 12:15 **Europeana – od portala do platforme**

10:45 – 11:15 **Joris Pikel** (Zaklada Europeana, koordinator za
kulturnu baštinu):
Europeana – kultura dostupna svima

- 11:15 – 11:45** **Ad Pollé** (Zaklada Europeana, viši koordinator za projekte vezane za sadržaje korisnika i voditelj projekta Europeana 1914.-1918.):
Od rata do interneta: Europeana 1914.-1918.
- 11:45 – 12:15** **Frank Thinnés** (Luksemburška agencija za kulturnu djelatnost):
Projekt Europeana Creative: korištenje sadržaja u otvorenom pristupu
- 12:15 – 12:30** **Stanka**
- 12:30 – 13:30** **Hrvatska iskustva s Europeanom: koristi i prepreke u suradnji**
- Sudjeluju:
Aleksandra Uzelac, Institut za razvoj i međunarodne odnose
Vedrana Juričić, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Sofija Klarin Zadravec, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Vlatka Lemić, Hrvatski državni arhiv
Vesna Lovrić Plantić, Muzej za umjetnost i obrt
Andreja Silić Švonja, Gradska knjižnica Rijeka
Diana Zrilić, Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Rijeka
- 13:30 – 14:30** **Stanka za ručak**
- 14:30 – 16:00** **Radionice**

- 14:30 – 16:00** **Autorska prava i licence – kako odabrati odgovarajući licencu?**
Joris Pikel, Zaklada Europeana, koordinator za kulturnu baštinu
- 14:30 – 16:00** **Europeana, sadržaji korisnika i vi – kampanja javnog prikupljanja sadržaja hrvatskih građana u sklopu projekta Europeana 1914.-1918.**
Ad Pollé, Zaklada Europeana, viši koordinator za projekte vezane za sadržaje korisnika i voditelj projekta Europeana 1914.-1918.

4.

Sažeci

NACIONALNI AGREGATOR

Tamara Perišić

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske
tamara.perisic@min-kulture.hr

Ministarstvo kulture, Odjel za digitalizaciju kulturne baštine, prati rad Europeane od samih njezinih početaka. Europeana surađuje s većinom europskih institucija na tri osnovna načina – sljedbenici, projekti, nacionalni agregatori. Ministarstvo kulture surađuje s Europeanom na sva tri načina. Pratimo tehnički i organizacijski razvoj Europeane te naš nacionalni model usklađujemo s Europeaninim modelom. Uključujemo se u Europeanine projekte na način da isporučujemo građu u Europeanu kroz projekt (*LinkedHeritage*) ili da podupiremo nacionalne institucije uključene u Europeanine projekte (*Partage Plus, DCA*). Kao partneri uspostavili smo sustav agregacije građe kojim smo omogućili svim institucijama u Republici Hrvatskoj da svoju građu isporuče u Europeanu.

Trenutačno se u Europeani nalazi neznatan broj nacionalne građe te nam je cilj osigurati normativne, organizacijske, financijske, materijalne i druge uvjete za razvitak jedinstvenoga informacijskog sustava digitalne kulturne baštine Republike Hrvatske koji je jasno vidljiv i prepoznatljiv u zajednici Europeane.

Upravo uspostavom novog sustava nacionalnog agregatora započinjemo ostvarenje zadanog cilja. Sve institucije koristeći jednostavno sučelje mogu isporučiti građu u Europeanu.

EUROPEANA – OD PORTALA DO PLATFORME

EUROPEANA – KULTURA DOSTUPNA SVIMA

Joris Pekel

Zaklada Europeana, koordinator za kulturnu baštinu

Europeana je neprofitna organizacija kojoj je cilj stvaranje digitalnih zbirki kulturnih ustanova diljem Europe. Pored razvijanja baze podataka koja trenutačno sadrži preko 30 milijuna zapisa s metapodacima kulturnih objekata, Europeana također radi na rješavanju brojnih poteškoća s kojima se ustanove suočavaju prilikom objavljivanja svojih podataka na internetu, kao što su tehničke norme i autorska prava. Joris Pekel će u svom izlaganju predstaviti Europeanu i važnost prisutnosti građe baštinskih ustanova na internetu, ali ostvarene na pravi način. Također će izložiti i na koje sve načine ustanove mogu surađivati s Europeanom te kako im to može biti od koristi.

OD RATA DO INTERNETA: EUROPEANA 1914.-1918.

Ad Pollé

Zaklada Europeana, viši koordinator za projekte vezane za sadržaje korisnika i voditelj projekta Europeana 1914.-1918.

Godina 2014. bit će obilježena međunarodnim prisjećanjem na početak Prvog svjetskog rata u ljeto 1914. godine. U sklopu projekata *Europeana Collections 1914.-1918.*, *European Film Gateway 1914* i *Europeana 1914-1918.* digitalizirane su stotine tisuća izvora iz arhiva, muzeja, knjižnica i onih iz osobnog vlasništva pojedinaca. Ta građa sada je dostupna širokoj javnosti na stranici www.europeana1914-1918.eu (službeno predstavljenoj

29. siječnja 2014.), čime je ovaj portal postao najvažnija paneuropska zbirka izvornih i autentičnih sadržaja na temu Prvog svjetskoga rata.

Europeanine putujuće izložbe, kojima su prisustvovala tisuće običnih ljudi koji su dali digitalizirati svoje osobne uspomene i došli ispričati svoje obiteljske ratne priče, dosad su održane u 12 zemalja. Tijekom 2014. ovakve izložbe bit će održane u još pet zemalja. Obitelji i pojedince također se poziva da svoje fotografije iz Prvog svjetskog rata izravno dodaju na stranicu www.europeana1914-1918.eu.

PROJEKT EUROPEANA CREATIVE: KORIŠTENJE SADRŽAJA U OTVORENOM PRISTUPU

Frank Thinnis

Luksemburška agencija za kulturnu djelatnost

Europeana Creative je projekt Europeane kojim se omogućuje i potiče opsežnije korištenje izvora kulturne baštine u području kreativnih djelatnosti. *Europeana Creative* pruža okvir za poticajne suradnje između ustanova koje čuvaju kulturnu baštinu i sudionika unutar kreativnih djelatnosti u području obrazovanja, turizma, društvenih mreža i dizajna. U ovom izlaganju bit će predstavljeno nekoliko primjera dosad izrađenih probnih aplikacija izrađenih na temelju novih mogućnosti digitaliziranih kulturnih sadržaja. Naročita pažnja bit će posvećena probnom projektu u području turizma kojim se istražuju nove mogućnosti da se turiste uključi u aktivnosti kroz koje će se, na zanimljiv i zabavan način, upoznati s kulturnom baštinom.

AUTORSKA PRAVA I LICENCE – KAKO ODABRATI ODGOVARAJUĆI LICENCU?

Joris Pekel

Zaklada Europeana, koordinator za kulturnu baštinu

Otkada je izumljen tiskarski stroj i omogućeno umnažanje tuđih djela, postoje brojna pitanja vezana uz vlasništvo i prava. Sada kada smo u mogućnosti javno prikazati svoju građu publici čiji je opseg bio nezamisliv prije 15 godina, ta pitanja zahtijevaju još više pažnje. Što ustanove koje čuvaju kulturnu građu zakonski utemeljeno mogu raditi s tom građom na internetu? Što točno predstavlja javno dobro (*public domain*) i zašto je ono važno? Europeanin cilj je razjasniti odgovore na ova pitanja i u odnosu na korisnike i u odnosu na ustanove. Ovu radionicu započet ćemo uvodnim dijelom o autorskim pravima na internetu, a u središnjem ćemo dijelu istražili specifične primjere primjene. Predstavnici svih ustanova pozvani su da tijekom radionice izlože svoja pitanja i nejasnoće vezane za ovu tematiku.

EUROPEANA, SADRŽAJI KORISNIKA I VI – KAMPANJA JAVNOG PRIKUPLJANJA SADRŽAJA HRVATSKIH GRAĐANA U SKLOPU PROJEKTA EUROPEANA 1914.-1918.

Ad Pollé

Zaklada Europeana, viši koordinator za projekte vezane za sadržaje korisnika i voditelj projekta Europeana 1914.-1918.

Što točno predstavljaju sadržaji korisnika (*user generated content, UGC*) i na koji se to način odnosi na Europeanu i knjižnice? Programom ove radionice žele se pružiti informacije

o tome iz kojih se razloga i na koji način hrvatske baštinske ustanove i knjižnice mogu priključiti kampanji javnog prikupljanja sadržaja hrvatskih građana u okviru projekta Europeana 1914.-1918. Bit će predstavljeni alati i pružene smjernice potrebne za organizaciju dana prikupljanja u lokalnim zajednicama.

Nakon uvodnog predstavljanja, koje će biti posvećeno Europeani, sadržajima korisnika i projektu Europeana 1914.-1918., uslijedit će okrugli stol i rasprava o tome kako iskustva Europeane u ovom kontekstu nabolje primijeniti u Hrvatskoj.

4.

Europeana Day

Europeana Day

11 April 2014

National and University Library in Zagreb

PROGRAMME

09:00 – 10:00 **Tour of the National and University Library in Zagreb**

09:30 – 10:00 **Registration**

10:00 – 10:15 **Welcome addresses**

Dunja Seiter-Šverko, Director General, National and University Library in Zagreb

Aleksandra Uzelac, Head, Culture and Communication Department, Institute for Development and International Relations

10:15 – 10:45 **Tamara Perišić** (Assistant Minister, Ministry of Culture of the Republic of Croatia):
National Aggregator

10:45 – 12:15 **Europeana – from portal to platform**

10:45 – 11:15 **Joris Pekel** (Europeana Community Coordinator Cultural Heritage):
Europeana, making culture available to all

11:15 – 11:45 **Ad Pollé** (Senior Projects Coordinator UGC at Europeana Foundation and manager of The Europeana 1914-1918 project):

From the War to Web: Europeana 1914-1918

11:45 – 12:15 **Frank Thinnés** (Project Manager for international cooperations and digital projects at the Cultural Agency Luxembourg):

Europeana Creative: Re-using open content

12:15 – 12:30 **Coffee break**

12:30 – 13:30 **Croatian experiences with Europeana: benefits and obstacles in cooperation**

Participants:

Aleksandra Uzelac, Institute for Development and International Relations

Vedrana Juričić, Croatian Academy of Sciences and Art

Sofija Klarin Zdravec, National and University Library in Zagreb

Vlatka Lemić, Croatian State Archives

Vesna Lovrić Plantić, Museum of Arts and Crafts

Andreja Silić Švonja, Rijeka City Library

Diana Zrilić, Museum of Modern and Contemporary Art, Rijeka

13:30 – 14:30 **Lunch break**

14:30 – 16:00 **Workshops**

14:30 – 16:00 **Copyright and licensing - how to pick the right license?**
Joris Pekel, Europeana Community Coordinator
Cultural Heritage

14:30 – 16:00 **Europeana, UGC & you – A Europeana 1914-1918 crowdsourcing campaign in Croatia**
Ad Pollé, Senior Projects Coordinator UGC at Europeana Foundation and manager of The Europeana 1914-1918 project

4.

Summaries

EUROPEANA – FROM PORTAL TO PLATFORM

EUROPEANA, MAKING CULTURE AVAILABLE TO ALL

Joris Pekel

Europeana Community Coordinator Cultural Heritage

Europeana is a non-profit organisation that aims to make digital collections from cultural institutions around Europe. Besides developing a database with now over 30 million metadata records of cultural objects, Europeana also works to solve many issues that institutions are facing when publishing their data on the web such as technical standards and copyright. During this presentation, Joris Pekel will give an introduction into the Europeana project and the importance of bringing your collections to the web in the right way. He will also discuss how institutions can work together with Europeana and how this can benefit them.

FROM THE WAR TO WEB: EUROPEANA 1914-1918

Ad Pollé

Senior Projects Coordinator UGC at Europeana Foundation and manager of The Europeana 1914-1918 project

The year 2014 will be marked by the international commemoration of the beginning of the First World War in the summer of 1914. The projects *Europeana Collections 1914-1918*, *European Film Gateway 1914*, and *Europeana 1914-1918* have digitized hundreds of thousands of sources from archives, museums, libraries, and individuals. These were made available to

the general public on www.europeana1914-1918.eu (re-launch: 29.01.2014), making the portal the most important pan-European collection of original First World War source material.

Europeana's family history roadshows have been held in 12 countries so far, attended by thousands of ordinary people who wanted to have memorabilia digitised and tell the stories of their family at war. In 2014, roadshows will be held in five more countries. Families are also encouraged to upload their pictures from World War 1 directly onto the site: www.european1914-1918.eu.

EUROPEANA CREATIVE: RE-USING OPEN CONTENT

Frank Thinnés

Project Manager for international cooperations and digital projects at the Cultural Agency Luxembourg

Europeana Creative is a European project which enables and promotes greater re-use of cultural heritage resources by creative industries. *Europeana Creative* sets the stage for fascinating collaborations between content-providing cultural heritage institutions and creative industries stakeholders in the education, tourism, social networks and design sectors. During this talk different pilot applications will be presented to show some of the new possibilities of digitised cultural content. A focus will be set on a tourism pilot which explores new ways for a surprisingly deep and fun way for tourists to engage with cultural heritage.

COPYRIGHT AND LICENSING – HOW TO PICK THE RIGHT LICENSE?

Joris Pekel

Europeana Community Coordinator Cultural Heritage

Since the printing press was invented and it became possible to copy other peoples' work on a large scale, there have been questions about ownership and rights. Now that we have the opportunity to show our collections to a scale that was unimaginable 15 years ago, these questions become even more urgent. What are holders of cultural collections allowed to do with it online? What is the Public Domain and why is it important? Europeana aims to give clarity with regard to these questions to both the user as well as the institution. During this workshop we will start off with an introduction into copyright on the internet and go deeper into specific use cases. We also encourage institutions to bring their questions and concerns to the table for discussion.

EUROPEANA, UGC & YOU – A EUROPEANA 1914-1918 CROWDSOURCING CAMPAIGN IN CROATIA

Ad Pollé

Senior Projects Coordinator UGC at Europeana Foundation and manager of The Europeana 1914-1918 project

What is UGC and how does it relate to Europeana and public libraries? This workshop aims to give information on why and how cultural heritage institutions and public libraries could best participate in the Europeana 1914-1918 crowdsourcing campaign in Croatia. It will provide an overview of the tools and guidelines

Četvrti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata

WORKSHOPS

on how to organise a community collection day.

After an introductory presentation about Europeana, UGC/ crowdsourcing and the Europeana 1914-1918 project, there will be a round table discussion on how all this could best be implemented in Croatia.

Organizator:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Programski odbor Festivala:

Dunja Seiter-Šverko, predsjednica

Sofija Klarin Zadavec

Jasenska Zajec

Organizacijski odbor Festivala:

Renata Petrušić, predsjednica

Matilda Hraste

Nela Marasović

Breza Šalamon-Cindori

Suorganizatori Dana Europeane:

Institut za razvoj i međunarodne odnose

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Zaklada Europeana (*Europeana Foundation*)

Impresum

Nakladnik:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Ulica Hrvatske bratske zajednice 4
10000 Zagreb

Za nakladnika:

Dunja Seiter-Šverko

Urednice:

Renata Petrušić
Nela Marasović
Matilda Hraste
Jasenska Zajec

Lektorica:

Zrinka Mikulić

Prevoditeljica:

Dagmar Lasić

Grafički izgled i priprema:

Goran Hasanec

Tisak:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Ulica Hrvatske bratske zajednice 4
10000 Zagreb

Naklada:

120 primjeraka

Međunarodni
znanstveni
skup

Zagreb /
Šibenik,
8. - 10.
svibnja 2014.

Zaštita **kulturne
baštine** od katastrofa

<http://chp.nsk.hr/en/>

Organizator Festivala:

NACIONALNA I
SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

Suorganizatori Dana Europeane:

IRMO
Institut za razvoj i međunarodne odnose
Institute for Development and International Relations

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
Kulture
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture

